Беш йиллик шиори: **ЖАДАЛЛАШТИРИШ, СИФАТ ВА ТЕЖАМКОРЛИК**

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 149 (8889). ✦ 1986 йил 1 август, жума ● Баҳоси 3 тийин

ПАРТИЯ АКТИВИ КЕНГАШИ

ХАБАРОВСК, 31 июль. (ТАСС). Бугун бу ерда Хабаровск ўлка партия ташкилоти активининг кенгаши бўлиб ўтди.

Кенгашда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев катта нутқ сўзлади. (Нутқ матбуотда эълон қилинади).

М. С. ГОРБАЧЕВ ХАБАРОВСКДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев 31 июль куни Хабаровскдан Москвага жўнаб кетди.

Аэродромда уни КПСС Хабаровск ўлка комитетининг биринчи секретари А. К. Черный, ўлка ижроия комитетининг раиси Н. Н. Данилюк, ўлка партия комитети бюросининг аъзолари кузатиб қолдилар.

(ТАСС).

ЎРТОҚ М. С. ГОРБАЧЕВ УЗОҚ ШАРҚ САФАРИДАН ҚАЙТИБ КЕЛДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев Узоқ Шарқ сафаридан 31 июль куни Москвага қайтиб келди.

(ТАСС).

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА!

ҲАР ГЕКТАРИДАН 40 ЦЕНТНЕРДАН ҲОСИЛ ОЛАМИЗ!

КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Мурожаатномасида «Меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, ресурсларни тежаш — ҳозир мусобақанинг бош мақсадларидир» деб алоҳида таъкидланди. Партиямизнинг бу чақириғига амалий иш билан жавоб бераётган областимиз пахтакорлари сув танқис бўлган бу йилги шароитда ҳам фидокорона меҳнат қилиб, ўн иккинчи беш йилликнинг дастлабки йилида она-Ватанга мўл ва сифатли, арзон пахта ҳосили етказиб беришга аҳд қилганлар.

Далаларда иш ана шу аҳдга яраша ташкил этилди. Ҳозир эса ҳосил тўплашда ҳал қилувчи дамлар етиб келди. Эндиликда ғўза парваришини ҳар томонлама кучайтириш, агротехника тадбирларини сифатли бажариш, ҳамма ерда социалистик мусобақанинг ошкоралигини ва таъсирчанлигини таъминлаш, қишлоқ хўжалигига илғор тажриба, фан-техника ютуқларини жорий этиб, интенсив технологиядан омилкорлик билан фойдаланиш жуда катта аҳамиятга эгадир.

Бу имкониятлардан самарали фойдаланаётган пахта усталари — Оққўрғон районидаги Охунбобоев номли колхознинг Бекноз Бойматов, Бекобод районидаги Ленин номли колхоздан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Абдубашар Усмонов, Бўка районидаги «Партия XIX съезди» колхозидан Ленин ордени нишондори Аҳмад Душабоев, Ғалаба районидаги «Ўзбекистон ССР 5 йиллиги» совхоздан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Энвер Алиев, Пискент районидаги Охунбобоев номли колхоздан Норинбой Ҳасанбоев, шу районидаги «Пискент» совхозидан Ҳалил Иброҳимов, Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоздан Набижон Фозилов, Чиноз районидаги «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхозидан Фикрет Сефершаев, Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозидан Темир Нурматов ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларнинг деҳқонлари пахтадан йилдан-йилга мўл, сифатли ва эртаки ҳосил олиб келмоқдалар. Бу бригадаларнинг коллективлари КПСС Марказий Комитетининг 1986 йил июнь Пленуми қарорларига жавобан ўн иккинчи беш йилликнинг дастлабки йилида ҳар гектар ердан камида 40 центнердан пахта ҳосили олишга сўз бердилар.

Уларнинг тажрибалари шуни кўрсатмоқдаки, мўлжалдаги маррани эгаллаш, юқори натижаларга эришиш учун масъулиятни чуқур ҳис қилиш, бугун кечагидан, эртага эса бугунгидан яхшироқ самарага эришиш, бунинг учун эса ишни янгичасига ташкил этиш лозим. Бундай имконият ҳамма ерда ҳам бор. Бугун ана шу илғор бригада бошлиқлари пахтадан мўл ва эртаки, сифатли ҳосил етиштиришнинг интенсив усуллари, далаларни ва техникани терим мавсумига тайёрлаш юзасидан олиб бораётган ишлари, тажрибалари билан ўртоқлашадилар.

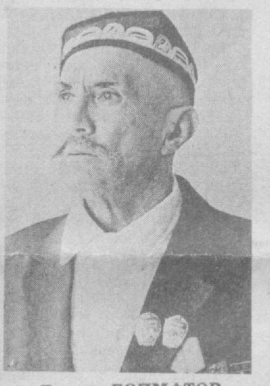

Бекноз БОЙМАТОВ,
Оққўрғон районидаги Охунбобоев номли колхоз бригада бошлиғи:

— ПАХТАЧИЛИК бригадасига бошчилик қилаётганимга 30 йил бўлди. Кўп йиллик тажрибаларимдан шундай хулосага келдимки, ёз ойларида ғўза парваришини ҳар томонлама кучайтириш мўл ҳосил етиштиришда катта аҳамиятга эга. Айни кунларда бутун диққат-эътиборни чеканкани сифатли ўтказишга қаратиш керак. Бу муҳим агротехника тадбирини биз қисқа муддатда ўтказдик. Механизаторимиз Набижон Турғунбоев 116 гектар майдондаги барча ғўзани машина ёрдамида чеканкадан чиқарди. Ғўзанинг ён шохларини кетма-кет қўл кучи ёрдамида чилпидик.

Бригадамизда ҳосил тўплаш қизғин боряпти. Ҳозир ҳар туп ғўзада ўртача 7—8 тадан кўсак бор. Август ойида ишловни янада кучайтирамиз. Культивация давом эттирилади. Суғориш билан биргаликда экинни маҳаллий ўғит билан озиқлантирамиз. Бу «шарбат» усулида амалга оширилади. Ҳар гектар ерга яна кам деганда 8—9 тонна гўнг соламиз.

Биз ҳисоблаб чиқдик. 40 центнерлик маррани эгаллаш учун ҳар туп ғўзада камида 12—13 та бўлиқ кўсак бўлишига эришишимиз керак. Ишларимиз яхши боряпти. Ҳар гектар ерда ҳозир ўртача 115 минг тупдан кўчат сақлаб қолинган. Эндиликда уларни чанқатиб қўймаслик, аксинча, ҳаддан зиёд қўллатиб суғормаслик жуда муҳимдир. Шунинг учун ҳам барча дала ишлари комплекс ҳолда амалга оширилмоқда. Далалар бегона ўтдан тозаланмоқда. Биз бу йил етиштирилган ҳосилнинг 90 процентини терим машиналари ёрдамида йиғиб-териб олишга аҳд қилганмиз. Барча терим агрегатларини тайёрлаб қўйдик.

Абдубашар УСМОНОВ,
Бекобод районидаги Ленин номли колхоз бригада бошлиғи:

— БИЗНИНГ коллективимиз Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Адолат Рўзматова бошчилик қилаётган бригада билан ўзаро мусобақалашиб меҳнат қилмоқда. Биз вақти-вақти билан ўз ишларимизни назорат қиляпмиз, илғор тажрибаларни ўртоқлашяпмиз, мавжуд камчиликларни ўз вақтида бартараф этиш учун маслаҳатлашамиз, бир-биримизга ёрдам берамиз. Бу пахтадан мўл, эртаки ва сифатли ҳосил етиштириш имконини бермоқда. Ўтган йили бригадамизда ҳар гектар ердан 34 центнердан пахта йиғиштириб олинди. Албатта, бу сўнгги марра эмас. Бу йил ҳосилдорликни 40 центнерга етказиш учун курашаяпмиз. Ўз сўзимизнинг устидан чиқиш учун барча имкониятларни ишга солаяпмиз. Ҳозир ҳар туп ғўзада 5—6 тадан бўлиқ кўсак бор. Чеканкани тўлиқ якунладик. Бу тадбир асосан механизмлар ёрдамида амалга оширилди.

Ҳозиргача ғўзалар тўрт марта суғорилди. Август ойида яна бир марта сув қўямиз ва культивация ўтказамиз. Шуни алоҳида таъкидлашим керакки, биз дала ишларида механизациядан самарали фойдаланяпмиз. Масалан, бу йил дефолиация тракторларда ўтказилади. Терим агрегатлари мавсумга шай қилиб қўйилди. Механизаторларимиз Карим Анорқулов ва Ўрозали Холмуродовлар бу йил ҳосилнинг 90 процентини машинада териб олишга сўз беришган.

Биз бу йил асосий диққат-эътиборни ҳосил сифатини яхшилашга қаратяпмиз. Бу мақсадга эришиш учун ғўзани эртаки қилиб етилтириш, пахтани тез ва соз йиғиштириб олиш лозим. Шундай қилиб умумий ҳосилнинг 80—85 процентини фақат биринчи сортга топширамиз.

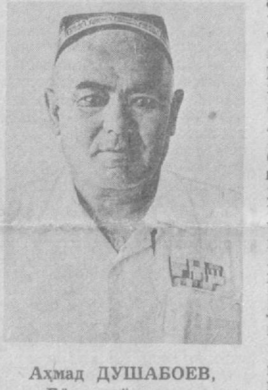

Аҳмад ДУШАБОЕВ,
Бўка районидаги «Партия XIX съезди» колхозининг бригада бошлиғи:

— ЕТИШТИРИЛГАН барча пахта ҳосилини ўз кучимиз билан йиғиштириб оламиз — бизнинг коллективимиз аъзолари бир неча йилдирки ана шу мақсад йўлида меҳнат қилишаяпти. Икки йилдирки сўзимизнинг устидан чиқаяпмиз, юқори натижаларга эришаяпмиз. Ана шу янги усулда меҳнат қилиш туфайли ўтган йили ҳар гектар ердан 40 центнердан пахта ҳосили олдик. 80 проценти машиналарда терилди. 74 проценти биринчи сортга топширилди. Энг муҳими, маҳсулот етиштиришга қилинган сарф-харажат кескин камайди. Бу йил ана шу кўрсаткичларни янада яхшилаш учун курашяпмиз. Эрта баҳордан бошлабоқ бутун ҳаракат шунга қаратилган. Далалар бегона ўтдан тозаланди, сифатли тайёрланган майдонларга чигит ташланди. Механизациядан самарали фойдаланяпмиз. Айни кунларда механизаторларимиз Абдуфоиз Абдуғофуров ва Ашурали Йўлдошевлар ғўза чеканкасини якунлашмоқда.

Айни кунларда зараркунанда ҳашаротлар, айниқса, кўсак қурти жуда хавфлидир. Бу зараркунандаларга қарши биологик усулдан кенг фойдаланяпмиз. Бу йил колхозимизнинг 3 та бригадасида биологик усул қўлланилмоқда. Келгуси йилдан бошлаб эса колхоз бўйича зараркунандаларга қарши биологик усулда курашамиз.

Илғор технологияларни ишлаб чиқаришда қўллаш бизга фақатгина мўл ҳосил етиштиришни эмас, унинг сифатини яхшилаш имконини ҳам бермоқда. Биз бу йил ҳосилнинг 80 процентини биринчи сортга топширишни режалаганмиз.

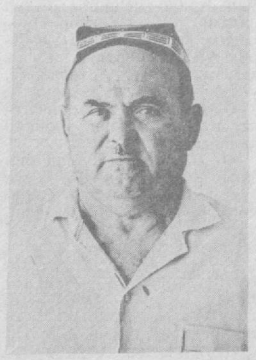

Ҳалил ИБРОҲИМОВ,
Пискент районидаги «Пискент» совхозининг бригада бошлиғи:

— ҚИШЛОҚ хўжалигида меҳнат унумдорлигини кескин ошириш имконини бераётган илғор усуллардан бири — коллектив пудратдир. Биз ўз тажрибамизда бу илғор усулнинг афзаллигига ишонч ҳосил қилдик. Меҳнаткашларни пировард натижага қараб моддий манфаатдор этиш — кам маблағ сарфлаб кўпроқ маҳсулот олишда жуда катта роль ўйнамоқда. Шу илғор тажриба туфайли биз ўтган йили етиштирилган жами ҳосилнинг 90 процентини машиналарда териб олдик. Умумий ҳосилнинг 95 проценти эса биринчи сортга сотилди. Бу бригадамизга катта моддий фойда келтирди. Коллективимиз ишчилари меҳнат ҳақининг ҳар сўмига 1 сўму 20 тийиндан қўшимча ҳақ олдилар.

Шунинг учун ҳам бригадамизнинг ҳар бир вакили унумлироқ ва сифатлироқ меҳнат қилишга ҳаракат қилади. Бригада Совети эса ишнинг сифатини, меҳнат интизомига риоя қилинишини, ҳар бир кишининг меҳнатда иштирок этганлик коэффициентини назорат қилиб боради.

Бригада пудрати асосида меҳнатни ташкил этиш бизга резервлардан янада кенгроқ фойдаланиш имконини бермоқда. Биз йил бошида олган социалистик мажбуриятимизни қайта кўриб чиқдик. Маслаҳатлашиб ҳар гектар ердан 35 центнердан эмас, 40 центнердан ҳосил олишга аҳд қилдик. Айни кунларда ҳосил тўплаш ойлиги қизғин давом этаяпти.

Биз ҳозироқ ғўзани тракторлар ёрдамида дефолиация қилишга ва йиғим-теримга шай бўлиб турибмиз. Пахта териш машиналари, кўсак териш ва кўсак чувиш механизмлари ҳамда бошқа техника сифатли ремонтдан чиқарилди. Механизаторларимиз Мусаддин Шоазимов ва Расул Жабборовлар ўзларининг «зангори кема»лари ёрдамида 90 процент ҳосилни териб беришмоқчи. 95 процент пахтани биринчи сортга сотамиз. Бу бригадамизнинг экономикасини янада мустаҳкамлаш имконини беради.

Фикрет СЕФЕРШАЕВ,
Чиноз районидаги «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхози бригада бошлиғи:

— Қишлоқ хўжалигида интенсив технологияни қўллашнинг муҳим омилларидан бири — машина ва механизмларни янада такомиллаштириш, ишлаб чиқаришнинг янги ва илғор усулларини кенг миқёсда ҳаётга татбиқ этишдан иборатдир. Бу эса ўз навбатида пахтачиликка ҳам тааллуқлидир.

Биз пахта етиштиришда техникага таянамиз. Ғўзаларга ишлов беришда, ҳосил йиғим-теримида машиналар бенуқсон ишлаб турса, қандай яхши. Шунинг учун ҳам коллективимиз механик-ҳайдовчилари ҳар бир мавсум олдидан ўзларига бириктирилган трактор ва агрегатларни пухта созлаб қўйишади. Бу йил ҳам шундай қилганмиз.

40 центнерлик марра учун курашяпмиз. Етиштирилган ҳосил асосан машиналар ёрдамида йиғиштириб олинади. Шу мақсадда ғўзани машина теримига мослаб ўстирдик. Парваришни авж олдирмоқдамиз. Тахминий ҳисобимиз бўйича ҳар гектар майдонда ўртача 90 минг тупдан кўчат, ҳар бир туп ғўзада эса 5—6 тадан кўсак бор. Вазифамиз август ойининг охиригача ҳар туп ғўзада 14—16 тадан кўсак етиштиришни таъминлашдан иборатдир. Шундагина биз олдимизга қўйган мақсадимизга эриша оламиз.

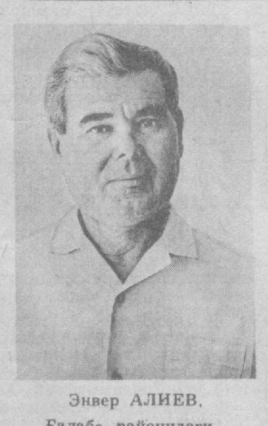

Энвер АЛИЕВ,
Ғалаба районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози бригада бошлиғи:

— Ўтган йили пахтачиликда яхши натижаларни қўлга киритдик. Йил якунига кўра бригадамиз аъзолари ҳар бир сўмга 1 сўм 76 тийиндан қўшимча иш ҳақи олдилар. Етиштирилган ҳосилнинг таннархи эса анча арзонлаштирилди. Бундай ютуқларга эришишимизда механизациядан унумли фойдаланиб, ғўза парваришида агротехника тадбирларини ўз вақтида сифатли ўтказганимиз муҳим аҳамият касб этди, албатта. Биз йиғим-терим мавсумида ҳам «зангори кема»лар имкониятидан тўла фойдаландик. Асосий ҳосилнинг 96 процентини машиналар бункеридан тўкдик.

Бу йилги режаларимиз янада юксак. Мавжуд 128 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил олишга аҳд қилганмиз. Давлатга жами 500 тоннадан зиёд «оқ олтин» етказиб берамиз. Шунинг учун ҳам айни пайтда ғўза парваришини янада авж олдирмоқдамиз. Ҳар галгидек бу йил ҳам техникага таянамиз. Унинг имкониятларидан мумкин қадар самарали фойдаланиш учун курашилмоқда. Ҳозир барча машина ва механизмлар йиғим-терим мавсумига шай ҳолга келтирилган. Биз КПСС Марказий Комитетининг 1986 йил июнь Пленуми ва КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Мурожаатномасида таъкидланганидек, бундан буён ҳам янада унумлироқ ва самаралироқ ишлашга астойдил ҳаракат қилаверамиз.

Норинбой ҲАСАНБОЕВ,
Пискент районидаги Охунбобоев номли колхоз бригада бошлиғи:

— Бригадамизда 45 аъзо бор. Аммо бу коллективда меҳнатни тўғри ташкил этишда, агротехника тадбирларини энг қулай муддатларда сифатли ўтказилишида заррача бўлсада ҳалал бермайди.

Ҳозирги кунда партия ва ҳукуматимиз қишлоқ кишиларининг меҳнат активлигини оширишга алоҳида эътибор бермоқда. Бу мақсадга турли ташкилий-иқтисодий тадбирларни амалга оширмасдан, шунингдек, хўжаликни юритиш ва бошқаришнинг такомиллашган усулларини қўлламасдан эришиб бўлмайди. Бизда бу соҳада бир қанча тадбирлар жорий этилмоқда. Натижада ҳар ким ўз фаолиятига танқидий қараб, ишини билиб қилмоқда. Илғор коллективларнинг тажрибасидан маълумки, меҳнатни ташкил этишнинг пудрат усули маҳсулот етиштиришни кўпайтириш, сифатини яхшилаш, таннархини арзонлаштириш имкониятини беради. Биз ҳам келгусида ўз ишимизни қайта қуриб, ана шу усулни қўлланишни мақсад қилиб олдик.

Бригадамизга кейинги пайтда кўплаб ёшлар келиб қўшилмоқда. Устоз пахтакорларимиз ўзларининг билим ва тажрибаларини уларга қунт билан ўргатмоқдалар. Мураббийчилик ҳаракати кенг авж олдириб юборилди. Бу эса ўзининг самарали натижасини беряпти.

КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Мурожаатномасига жавобан биз бу йил юксак кўтаринкилик руҳида меҳнат қилиб, пахта ҳосилдорлигини 40 центнерданга етказамиз.

Набижон ФОЗИЛОВ,
Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоз бригада бошлиғи:

— КПСС Марказий Комитетининг 1986 йил июнь Пленумида аграр сектордаги ишларни янада кучайтириш учун ҳали фойдаланилмай қолаётган резерв ва имкониятлар талайгина эканлиги алоҳида таъкидлаб ўтилган. Ҳақиқатан ҳам шундай. Наҳотки биз шу кунгача эришилган марраларни энг сўнггиси деб билсак?! Афсуски орамизда ҳали шундай коллективлар борки, уларнинг раҳбарлари ва аъзолари шу кайфиятда юришади. Оқибатда олдинга силжиш ўрнига қолоқлар қаторига тушиб қоладилар.

Менимча, бугунги кунда ишга бўлган бундай муносабат билан муроса қилиб бўлмайди. Ҳосилдорликни ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, меҳнат харажатларини камайтириб, маҳсулот таннархини арзонлаштириш учун ҳар бир бригада, хўжаликда ҳали фойдаланилмай ётган имкониятлар анчагина. Айниқса, ҳозирги — ғўза парваришида, ҳосил тўплашда ҳал қилувчи паллада омилкорлик билан иш юритиш зарур. Агротехника қоидаларига тўлиқ амал қилиш керак. Агар ғўзани суғоришда, культивация қилишда, чеканка ўтказишда, ҳашаротларга қарши курашда ва бошқа жараёнларда хатоликка йўл қўйилса, кўплаб ҳосилни йўқотиш мумкин. Бошқача қилиб айтганда ҳозир ҳосил тақдири пахтакорлар қўлида. Бригадамиз аъзолари ҳам ана шу масъулиятни чуқур ҳис қилган ҳолда меҳнат қилишмоқда. Биз пахта ҳосилдорлигини 40 центнерга етказамиз.

Темир НУРМАТОВ,
Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхози бригада бошлиғи:

— Ҳозирги кунда биз пахтакорлар олдида турган асосий вазифа — дала ишларини кучайтириб, август ойи мобайнида ҳар бир туп ғўзада кам деганда 14—16 тадан бўлиқ кўсак тўплашга эришишдан иборатдир. Айни пайтда йиғим-теримга ҳам пухта ҳозирлик кўриб, барча машина ва механизмларни сифатли ремонтдан чиқариб қўйишимиз лозим. Ана шу мақсадда коллективимизда зарбдор 50 кунлик эълон қилинган. Бу давр мобайнида биз барча белгилаган режаларимизни тўкис амалга ошириш учун курашамиз. Бунинг учун эса ҳар биримиз меҳнат интизомига қатъий амал қилишимиз лозим.

Коллективда бригада совети тузилган. Унга сувчи, ҳисобчи-иқтисодчи, звено бошлиғи ва колхозчи аъзо бўлиб кирган. Совет аъзолари мунтазам равишда кунлик иш якунини таҳлил қилиб борадилар. Топширилган ишни сидқидилдан бажарганлар рағбатлантирилмоқда. Интизомни бузган, ишга совуққонлик билан муносабатда бўлганларга нисбатан тегишли чоралар кўрилмоқда.

Бригадада навбатчилик ташкил этилган. Аъзоларимиз галма-гал пайкал оралаб чиқадилар. Қайси далага зудлик билан сув қўйиш ёки культивация ўтказиш зарурлигини аниқлайдилар. Шунга қараб чоралар амалга оширилади. Навбатчилар иш сифати, зараркунандаларнинг кўпайишига йўл қўймасликка алоҳида эътибор бермоқдалар.

Ўйлайманки, бундай тадбирлар ҳар бир хўжалик, бригадада ҳам амалга оширилиши керак. Бусиз мўлжалланган маррага эришишимиз қийин бўлади.

Областимиз бир группа илғор пахтакорларининг бу ватанпарварлик ташаббуси кенг оммалашсин!

ПРОБЛЕМАЛАРНИ ҲАЛ ЭТИШНИ ТЕЗЛАШТИРАЙЛИК

М. С. ГОРБАЧЕВНИНГ ХАБАРОВСК ЎЛКАСИДА БЎЛИШИ

ХАБАРОВСК. 30 июль. КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг Совет Узоқ Шарқи бўйлаб сафари давом этмоқда. Мамлакатнинг ана шу муҳим қисми ҳаётидаги ҳал қилувчи масалалари ва унинг экономика, илм-фан, маданиятни умумиттифоқ миқёсида ривожлантиришга янада салмоқли ҳисса қўшиш имкониятлари сафар чоғида диққат марказида бўлди.

Бугун эрталаб М. С. Горбачев Улуғ Ватан уруши йилларида фашизмга қарши жангларда ҳалок бўлган узоқшарқлик жангчилар хотирасига ўрнатилган ёдгорлик олдида Хабаровск аҳолиси билан учрашди. Амур дарёсининг баланд соҳилида абадий машъала ёритиб турган гранит лавҳага йигирма мингдан ортиқ жангчининг номи ўйиб ёзилган. М. С. Горбачев монумент пойига гулчамбар қўйди.

Суҳбатда турли касб ва авлодга мансуб, ҳаёт тажрибаси хилма-хил бўлган кишилар иштирок этадилар ва гап шу заҳотиёқ ҳар бир кишини тўлқинлантираётган муаммолар тўғрисида боради.

— Бу салобатли ва муҳташам монумент менда катта таассурот қолдирди, — деди М. С. Горбачев. — Бу Ватанни ҳимоя қилган кишилар хотирасига муносиб ёдгорликдир ва қаҳрамонларнинг номи гранит лавҳага ўйиб ёзилиб, абадийлаштирилгани жуда муҳимдир. Улар шундай қурбонлар эвазига эришилган тинчлик қадрини бизга эслатиб туради. Бизнинг ички ва ташқи сиёсатимиз — бу тўғри сиёсатдир, чунки у тинчликни мақсад қилиб қўйган.

Тинчлик бўлса ҳамма нарсани уддалаймиз — ресурсларимиз етарлидир. Халқимиз бунга тайёр. Яхши кадрларга, катта билимга эгамиз. Сўнгги йилларда бундан 10—15 йил илгари йўл қўйган хатоларимиз, интизом, тартиб, талабчанлик сусайиб кетганлиги сиз билан бизни ноқулай аҳволга солиб қўйди. В. И. Ленин социализм қуриш учун темир интизом зарурлигини айтган эди-ку, ахир. Шунинг учун ҳам ишчи инсон биринчи навбатда шундай интизом ўрнатилишидан манфаатдордир. Шу боисдан ҳаммамиз биргаликда тартиб-интизомни таъминлаш учун курашишимиз керак. Ҳозирги куннинг оддий талаби шундан иборат.

Овозлар: Биз айни шунинг тарафдоримиз, Михаил Сергеевич.

Хилма-хил, баъзан, анча ўткир муаммолар тўғрисида: уй-жойларни адолатли тақсимлаш, узоқшарқликларнинг пенсия таъминоти тўғрисида, болалар овқатланишининг аҳволи, болалар кийим-кечаклари тўғрисида гап борди.

— Кўпгина проблемаларни экономика нуқтаи назаридан ҳал этиш керак, — деди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, — масалан, теплицалар қуришни кенг авж олдириш лозим. Матлубот кооперацияси кўп иш қилиши мумкин. Бутун мамлакатда шундай кооперациялар мавжуд ва улар ҳатто энг олис районларда етиштирилган маҳсулотларни харид қилишлари мумкин. Бу системани дарҳол йўлга қўйиш керак. Боғларимиздаги ҳосил ер билан битта бўлиб ва кураб олиниб, чўкчачилик фермаларига олиб борилиб, баъзан ахлатга ташлаб юборилмаслиги учун бу системани дарҳол йўлга қўйишимиз зарур.

Аммо шундай бўлмаслиги учун биз у ёки бу соҳага жавобгар бўлган кишилардан улар қонунга риоя этишларини қаттиқроқ талаб қилишимиз керак. Бизда икки хил қонун, икки хил интизом бўлмаслиги керак. Қонун ва интизом ҳамма учун бир хилдир.

Сўнгра КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари шаҳарнинг Марказий майдонидаги В. И. Ленин ҳайкали пойига гуллар қўйди.

М. С. Горбачев тўпланган хабаровскликларга мурожаат қилиб, шундай деди: Бу мен учун ғоят муҳим ва катта аҳамиятга эга бўлган сафар эканлигини тушуниб турганлигингизга аминман. Жуда кўп таассуротлар олдим. Ишнинг аҳволига сизнинг баҳоингизни эшитишни истайман.

Хабаровскликлардан бири: — Мен шу шаҳарда ўсганман. Хабаровскнинг қиёфаси жуда ўзгариб кетди. Бу ердан ҳеч қаёққа кетмайман, чунки менинг бутун оилам, қариндош-уруғларим, болаларим ва набираларим шу ерда. Бизда ҳам муаммолар етарлидир, уларни ҳал этиш керак.

Овозлар: Ҳозир анчагина, жуда кўп яхши ишлар қилинмоқда.

М. С. Горбачев: Мен бир нарса айтмоқчиман, сиз бунга қўшиласизми ёки йўқми, билмадим. Мана ҳозир сафарим охирлашиб қолаётганлиги учун мен Узоқ Шарқ тўғрисидаги реал таассуротларимни аниқлаб олишим керак. Ҳамма нарсани текшириб ва таққослаб кўришни истайман. Кўп иш қилинганлигини кўриб турибман. Энг аввало бу ерда анчагина меҳнат қилган кишиларга миннатдорчилик сўзларини айтмоқчиман. Приморье, Комсомольск-Амур, Находкада бўлганимдан кейин ҳамма жойда кенг кўламда қурилишлар олиб борилганлиги, жуда катта ўзгаришлар бўлганлиги ва кўп иш қилинаётганлигига ишонч ҳосил қилдим.

Бироқ, биз олға томон тезроқ боришни истаётган, мамлакат экономикасига катта ҳисса қўшиши лозим бўлган бу ўлкада проблемалар, айниқса, социал соҳадаги проблемалар бошқа жойлардагига қараганда кўп бўлса керак.

Овозлар: Тўғри, шундай! Биз бунга қўшиламиз!

М. С. Горбачев: Ўзимизни мамлакат эгалари деб билишимиз керак. Ҳамма нарса тўғрисида ошкора гапиришимиз, тўғридан-тўғри газеталарда мақолалар эълон қилишимиз керак. Бу йўлда сафсатабозлар ҳам пайдо бўлишмоқда, улар барча нарсаларни қоралаб кўрсатишни истайдилар. Буни ҳам кўра билиш лозим. Лекин соғлом фикрни, тўғри, виждонан, осойишта айтилган яхши фикрни табриклаш зарур...

Овоз: Энг муҳими ҳам шу.

М. С. Горбачев: Бир-биримизга инсоний, ўртоқларча муносабатда бўлишимиз керак. Бир-биримизни ҳурмат қилишимиз лозим. Бу — бир-биримизга хушомад қилиб, фақат яхши гаплар гапиришимиз кераклигини билдирмайди. Йўқ. Ҳаётда қандай бўлса шундай бўлиши керак. Одам хато қилдими, уни тўғри йўлга солиш керак. Фикр-мулоҳазаларни эътиборга олса, уни қўллаб қувватлаш лозим. Агар бемаънигарчилик қилса, танобини тортиб қўйиш зарур. Жиноий йўлга, суиистеъмолчилик йўлига ўта бошласа қонунни қўллаш керак.

Агар одам мартен печи ёнида туриб ишлаб кўп пул топса, агар у яхши металлург, балиқчи ёки бошқа касб эгаси бўлса уни қоралаб бўлмайди. Бу меҳнат билан топилган даромаддир. Ўзи ишламай туриб жамиятдаги барча неъматлардан бемалол фойдаланаётган кишини кўрсанг, ана шуларга қарши курашиш керак. Қани марҳамат қилиб айтсинчи, у даромадни қаердан олаяпти?

Халқнинг ўзи ўз жамиятини бошқариши лозим. Бу бошқарув меҳнат коллективлари, уй-жой комитетлари, Советлар, касаба союзлари орқали амалга оширилади. Мана шуларнинг ҳаммаси ҳақида дадил гапириш, масалаларни дадиллик билан ўртага қўйиш лозим.

Овозлар: Михаил Сергеевич, биз сизга ишонамиз! Партияга, унинг йўлига ишонамиз!

М. С. Горбачев: Биз эса сизларга ишонамиз. Халқимиз тўғрисида яхши фикр айтиш учун юз марта ва минг марта такрор бўлса-да, бизнинг халқимиздек ўз мамлакатига садоқатли, вазмин, камтарин халқни кўрмаганман.

Овоз: Михаил Сергеевич, шундай таклиф бор: ақлли, доно ва қалби пок кишиларни жойларнинг ўзида раҳбарлик лавозимига сайланса, улар одамларга фақат яхшиликни раво кўрса, менимча ўшанда ҳамма нарса жойида бўлади.

М. С. Горбачев: Мен сизнинг фикрингизга қўшиламан. Бирор одам раҳбарлик лавозимига кўтарилса бу гуноҳ эмас, балки бундай раҳбарлик лавозимига одамларни яхши биладиган кишиларни сайлаш одат бўлиб қолиши керак. Бирор ходимни раҳбарлик лавозимига тавсия этмоқчи бўлган кишилар: биз уни район ёки шаҳар миқёсидаги раҳбарлик ишига кўтаришни истаймиз, деб айтишлари керак. Шундай одамларга ишонса бўладими, сиз бунга нима дейсиз? Одамлар билан кўпроқ маслаҳатлашиш лозим.

Овозлар: Тўғри, рост!

М. С. Горбачев: Шундай қилинса, хатолар камроқ бўлади.

Кундузи М. С. Горбачев Хабаровск чеккасидаги зонада жойлашган «Краснореченский» совхозига борди.

Бу хўжаликнинг тажрибаси ҳар бир жойда интенсив ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш мумкинлигини яна бир бор кўрсатиб турибди. Меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг яхши формаларини қидириб топиш, шу жойнинг шарт-шароитига мос тушадиган технологияларни аниқ-пухта белгилаш муҳимдир. Совхозда бу йил ҳам ҳар бир сигирдан 3,8 минг килограмм сут соғиб олишни мўлжаллашмоқда.

М. С. Горбачев қишлоқ аҳолисининг меҳнати ва турмуш шароити, совхоз экономикасининг аҳволи, муссонли иқлим шароитида сабзавотларни жўяк пуштасига экиш интенсив технологияси, ем-хашак тайёрлашни механизациялаш, тайёр маҳсулот қандай реализация қилинаётганлиги билан қизиқди.

Сабзавоткор В. Покотило, совхоз директори Л. Мазлин, сабзавотчилар бригадири Г. Мухина, район агросаноат бирлашмасининг раиси Ю. Котельников меҳнатни ташкил этишнинг янги методлари тўғрисида гапириб бердилар. Бундай усуллар оғир иқлим шароитида қишлоқ хўжалик маҳсулоти етиштиришни барқарор кўпайтириш имконини бермоқда.

М. С. Горбачев совхоз ходимларига мурожаат қилиб, агросаноат комплексига оид қарорлар амалда қандай рўёбга чиқарилаётганлигини суриштирди. Эндиликда, деди у, сизларга кенг ҳуқуқлар берилган. Яна қандай ҳуқуқлар берилишини истардингиз?

Овоз: Ҳозирча ҳуқуқларимиз етарли, улардан фойдаланишни ўрганишимиз керак.

М. С. Горбачев: Ҳамма нарса ўз-ўзидан юзага келмади. Ҳуқуқларни сўраб олиш оғир, улардан фойдаланиш эса янада қийинроқдир. Масалан, сиз ўз сабзавотингизнинг 30 процентини бозорда сотиш ҳуқуқидан фойдаланаяпсизми? Ҳозир энг муҳими ҳеч нарса нобуд бўлмаслиги керак. Хабаровскда менга сабзавот билан таъминлашни яхшилаш тўғрисида савол беришди. Сизлар бу проблемани ҳал этишда яна нималар қилишингиз мумкин? Ҳар бир совхозда сабзавот етиштириш учун теплицалар қурилса қандай бўларкин?

Овоз: Савдо қилишни ўрганаяпмиз, Михаил Сергеевич.

М. С. Горбачев: Мен КПСС Марказий Комитетида қишлоқ хўжалиги масалалари билан шуғулланган вақтимда Москва области хўжаликларидан бирида бўлганман. Совхоз директори жуда омилкор раҳбар эканлиги маълум бўлди: хўжаликнинг даромади бир неча миллион сўмни ташкил қиларди. Ерингиз қанча, деб сўрадим. Совхознинг экин майдони шампиньон (қўзиқорин) етиштириладиган теплицалардангина иборат экан. Мана шу теплицалардан миллион-миллион сўм даромад олинган. Сизлар ҳам ёзин-қишин кўкатлар билан савдо қилишингиз керак. Ёки уларни ошхоналарга, сабзавот магазинларига топшириш лозим.

Овоз: Бу борада биз орқада қолдик. Бироқ, турмуш бизни ҳозир мана шу соҳа билан шуғулланишга мажбур этмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари социал проблемалар қандай ҳал этилаётганлигига алоҳида эътибор берди. Сизлар оғир молиявий аҳволдан чиқиб олишингиз ва хўжалик ҳисобига ўтишингиз учун яхши харид нархлари белгиланди, деди у. Олинган фойда уй-жой қурилишига, социал-маданий соҳаларга ишлатилиши муҳимдир.

Овозлар: «Краснореченский» совхозида кейинги вақтда яхши пионер лагери, чорвадорлар уйи, марказий қўрғонда болалар боғчаси, клуб, маиший хизмат комбинати ва бошқа бинолар қурилди.

Кейинги икки йил давомида совхоз ҳар йили 40 тадан квартира қурмоқда...

Агар материаллар етарли бўлса, хўжалик ҳисоби усулида янада кўпроқ уй-жойлар қуриш мумкин бўлур эди...

М. С. Горбачев: Биласизми, қурилиш материалларини жойларнинг ўзидан, ўлка ва областларнинг ўзидан қидириб топиш керак. Бизда кичик-кичик ғишт цехлари қурилган районлар бор. У ерларда йил бўйи ғишт пиширилади. Шуни айтиш керакки, Украинада, Шимолий Кавказда яна хом ғиштдан фойдаланишга ўтилмоқда. Хом ғишт энг қулай бўлиб, уйни қишда иссиқ ва ёзда салқин қилиб туради. Маҳаллий материаллардан кенгроқ фойдаланиш керак.

М. С. Горбачев жойларда мустақиллик, ташаббускорликни ривожлантириш тўғрисида гапириб, шундай деди.

Ҳозирги пайтда ҳар бир колхозда, совхозда 20—30 тадан, йирик хўжаликларда эса 50 тадан мутахассис бор деб ўйлайман. Аммо район партия комитети қишлоқ хўжалик бўлимининг инструктори ёки ҳатто район агросаноат бирлашмасининг мутахассиси хўжаликка келиб, бутун коллективга буйруқ беришининг нима кераги бор. Одамларни ўзлари учун, ўз ишлари учун ўзлари жавоб беришига ўргатиш даркор.

Суҳбат пудрат усулининг самарадорлигига келиб тақалди.

М. С. Горбачев: Фикрингизга қўшиламан, ҳаммангиз манфаатдорлигингизни биламан. Аммо шундай ҳам бўлади: бригада, бўлим пудрат усулига ўтган, маъмурият эса бу ишга қўшилмаган бўлса ҳам пировард натижалардан қатъий назар маош олаверади. Бу ярокsиз йўлдир. Хўжалик ҳисоби хўжаликнинг ҳамма бўғинларига ёйилиши керак. Ана ўшанда натижа бўлади. Бу қизиқарли иш эканлигини шунда биласиз.

Яна шуни айтай, одамлар қандай ишлаётганидан хабарингиз борми? Бирон бир киши экинни парвариш қилаётган бўлсин. Камроқ сарф-харажат қилинганини ҳисобга олиб, кўтарган ҳосилга қараб унга ҳақ тўланса деҳқоннинг манфаатдорлиги ҳам ортади. Таннарх арзон бўлишига ҳаракат қилади (ахир, унинг қўлида нормативлар борда!), харид нархлари билан таннарх ўртасидаги фарқ эса энди умумий қозонга тушади. Илгари у ерни шундай ҳайдаб, экинни шундай парвариш қилардики, бу ишларни қайтадан бажариш лозим бўларди. Унга гектар бўлса бас эди. Бугун эса тежаш керак. Ёнилғи ҳам камроқ сарфланган, техника ҳам озроқ ишлатилган ўша даланинг ўзида механизаторлар ҳам кам. Мен Шимолий Кавказда қанд лавлаги етиштиришда техникага бўлган эҳтиёж учдан бир ҳисса, бир ярим баравар ва икки баравар камайгани ҳақидаги мисолларни биламан. Чунки у ерда звено-звено бўлиб ишлайдилар. Одам кўп ишларга қодир, ўртоқлар. Ҳозир интенсив типдаги йирик хўжаликлар бунёд этилмоқда. Олтой ва Қозоғистонда уч киши икки-уч ярим минг гектар ерда ҳосил етиштирмоқда.

Овоз: Пировард натижага қараб ҳақ тўлаш ўз самарасини бермоқда, одамлар йилига икки минг сўмгача олмоқдалар. Сабзавотчиликда ишлаётган аёллар йил охирида икки минг сўм ва бундан ҳам кўпроқ пул олмоқдалар. Тежаб қолгани учун бериладиган маблағ ҳам, ўн учинчи маош ҳам, реализация учун тўланадиган ҳақ ҳам шу ҳисобга киради. Мукофотдан ташқари, ҳосилдорликни оширганлик учун улар 1800—2000 сўм олмоқдалар. Шу боисдан ҳам ҳосил яхши бўлганида ойига 300—400 сўм иш ҳақи олмоқдалар. Агар ҳосилдорлик гектар бошига 200 центнер бўлса, ойига 400—450 сўм оладилар. Ҳузур қилиб яшаш, ғайрат билан меҳнат қилиш мумкин.

М. С. Горбачев: Ҳозир сизга айтадиганларимни актив йиғилишида ҳам айтмоқчиман: хўжалигингизда сигирлардан жуда кам сут соғиб олинмоқда. Хабаровск ўлкасига сутнинг 50 процентини олиб бормоқдасиз, ўртоқлар.

Овоз: Совхоз бўйича биз 3870 литрдан сут соғиб олаяпмиз.

М. С. Горбачев: Бошқа йўл йўқ. Сут соғишни 4600 литрга етказишингиз керак.

Овоз: Албатта.

М. С. Горбачев: Селекциячилик катта иш эканлиги эътиборингизда бўлсин. Бизнинг Болтиқ бўйидаги хўжаликларимиз, масалан Эстониядаги хўжаликларимиз 4 минг литрлик маррага чиқдилар. Белоруссия хўжаликлари ҳам ана шу маррага чиқиш вазифасини қўйдилар. Улар зотдор сигирлар билан бирга, хонаки аммо дуруст сигирларни оладилар. Озуқа ўша-ўша. Лекин сутига келганда 800—1000 килограммдан фарқ бор. Шу боисдан озуқа ҳам, зотдор сигирлар ҳам, селекция ҳам зарур. Агар селекция билан озуқа жамулжам бўлса, маҳсулот кўпайиб бораверади. Бир вақтлар бу юмушни бажариш қийин эди. Белгороддаги кенгашда мен бу муаммони биринчи бор илгари сурган эдим. Сиз ўша кезда пудрат ҳақида эшитганмидингиз... Мен у ерда интенсификация ишлари ҳақида гапирган эдим.

Ўшандан буён биз сигирлар бошини уч-тўрт процент камайтирдик. Мамлакат бўйича эса сут етиштириш 8 миллион килограмм кўпайди. Гўшт ҳам ортди.

Овоз: Тўғри. Биз ҳозир ана шу йўлдан бормоқдамиз.

М. С. Горбачев: Ҳар бир сигирдан бузоқ олиниши керак. Ҳар бир бузоқнинг вазни 400—450 килограммга етганда топшириш керак. Ҳар бир сигирданчи... Агар биз мамлакат бўйича ҳар бир сигирдан уч минг литрдан сут олсак сут тўлиб тошиб кетади!

Суҳбатимиздан мамнунман. Хўжалигингиз дуруст. Одамларингиз очиқкўнгил. Қишлоқ хўжалигида ишлаётган одамлар қадимдан борни-бор, йўқни-йўқ дейишга ўрганишган. Сизнинг дипломатияга тобингиз йўқ. Унга ҳожат ҳам йўқ, сизни ҳаётнинг ўзи ҳамиша тоблаб туради.

М. С. Горбачев сабзавоткорлар бригадасининг аъзолари билан танишади.

М. С. Горбачев: Сиз одатда шу кезда сабзавотни йиғиштириб олишга киришасизми?

Г. Мухина, сабзавоткорлар бригадири: Ўтган йили барвақтроқ киришган эдик. Бу йил кўклам совуқ келиб чўзилиб кетди. Кўчатни тувакларда ўстирамиз, шу боисдан ҳам эртанги сабзавот етиштирмоқдамиз. Кўчатни ишком шаклидаги теплицаларда етиштирамиз. Бир мунча миқдордаги сабзавотни бозорга чиқарамиз, бундан мақсад бозордаги нарх-навони пасайтиришдир. Бозорда, масалан, помидор 5—6 сўмдан сотилмоқда. Биз эса уни 2 сўмдан сотамиз.

М. С. Горбачев: маҳсулот нес-нобуд бўлмаслиги учун сизга уни бозорда сотишга рухсат берилди. Давлат қишлоқда уй-жой, болалар боғчалари, касалхоналар қуришга 160 миллиард сўм ажратди. Чорвадорлар, сабзавоткорлар, мутахассисларнинг маоши оширилди.

Г. Мухина: Бригадамиз тўла хўжалик ҳисобига ўтган.

М. С. Горбачев: Хўш ачинмаяпсизми?

Г. Мухина: Ачинмаяпмиз.

М. С. Горбачев: Чек формаси қалай?

Г. Мухина: Бинойидек. Ҳисоб-китоб қилиб боряпмиз. Экин-тикин ишларига қанча сарф-харажат бўлганини биламан. Яна қанча сарф қилиши мумкинлигини ҳам чамалайман.

М. С. Горбачев: Тежаганингизнинг ҳаммаси ўзингизга қолади.

Г. Мухина: Агар ортиқча сарф-харажат бўлса, орқаўнгимизга қараб иш тутиб тежай бошлаймиз. Пудрат усулига ўтганимиздан хурсандмиз, биз технология ва меҳнат интизомини мустаҳкамламоқдамиз.

М. С. Горбачев: Бригада кенгаши борми?

Г. Мухина: Беш кишилик кенгаш бор. Баъзан меҳнатда иштирок этиш коэффициентини пасайтиришга тўғри келади. Иложимиз қанча? Ишимиз шунақа. Пировард натижа учун меҳнат қиламиз. Пудрат усули бизни тергаб туради.

М. С. Горбачев: Эркаклар ҳам пудрат усулига ўтгач интизомни камроқ бузишмоқда. Аёл кишини эса оиласида бир ташвиш бўлса ишдан чалғитиши мумкин. Ўз ишини ўзи бошқариш, ўз ҳисоб китобини ўзи қилиш бунинг ҳаммаси мамлакат хўжайинига хос-хислатдир.

Овоз: Бизда цех, бош агроном — маслаҳатгўйимиз бор, ўзи — обдон ишлайдиган одам. Цехимиз ихтисослашган. Тўртта бригада бор. Бири лавлаги, бири карам етиштиради, мен эса помидор ва бодринг етиштириш билан шуғулланаман...

Овоз: Ҳозир ёмон яшайдиган вақт эмас. Кимки ҳалол ишласа, тер тўкса натижада йилига 2800 сўм олмоқда. Мукофотга эса 700—800 сўмдан чиқади. Бу ҳаммани ҳам хурсанд қилади. Ана шу пулларга ҳамма зарур нарсаларни сотиб олиш, яхши кийиниш, яхши дам олиш мумкин.

М. С. Горбачев: Магазинда нималар аввало тахчил бўлиб турибди?

Г. Мухина: Биз яхши чиройли кийиняпмиз, бизда пойабзал фабрикаси бор. Коллектив номидан айтадиган гапим бор: қишлоқ хўжалик ходимлари учун ҳамма ҳолларда кийиладиган яхши кийим-кечак кўпроқ керак.

М. С. Горбачев: Мана, ҳатто заводдан ҳам коржомада келишибди.

Г. Мухина: Коржома ҳам намиқиб қолади. Плашчлар бор, аммо улар ҳам намиқиб қолади.

М. С. Горбачев: Совхозга келиб сиз билан учрашганимдан жуда хурсандман. Мен Марказий Комитетда илгари сиёсий масалалар билан бир қаторда аграр сектор масалалари билан ҳам шуғулланганман. Ўйлайманки, бекорга шуғулланмаган бўлсам керак. Май Пленумини ўтказдик, пудрат масалаларини ҳал қилдик. Қўлимизда кўп техника бор. Қишлоқ хўжалик машинасозлиги бу беш йилликда ҳар бир технология, ҳар бир экин учун машина системасини етказиб беради. Зоналар бўйича қўлланиладиган техника бирдан-бир камчилик бўлиши мумкин. Ҳар бир зонага яраша ўзининг техникаси бўлиши керак. Масалан, бир зонада иқлим қуруқ. Бу ерда тупроқни ағдаришга ҳожат йўқ, ерни юза ағдарадиган мосламалар билан ҳайдаб кетавериш керак. Масалан, сизнинг ерларингизда, сувни қочириб, эгат олавериш керак. Қишлоқ хўжалиги об-ҳаво сингари жуда инжиқдир.

Буни сиз тушуниб олганингиз яхши бўлибди: қишлоқда уй-жой, болалар боғчалари қурмоқдасиз. Айтишларига қараганда сизнинг районингизда ҳар бир совхоз 25 тадан квартира олибди, сизнинг хўжалигингизчи...

Овоз: Биз ўтган йили 40 та квартира олдик, катта раҳмат. Бу йил ҳам 40 та квартира олдик.

М. С. Горбачев: Қишлоққа кўп вақт сарфлаганман. Бу меҳнат ўз самарасини берабошлаганини сезганингизда, сизга рўй-рост айтадиган бўлсам, буни ҳис этиш ёқимлидир. Қишлоқ хўжалиги сермашаққат иш, оби-ҳавога кўп нарса боғлиқ-да. Ҳали у ер қақраб қолади, ҳали бу ер кўллаб кетади. Бошқа жойда эса экинларни совуқ уриб кетади. Ҳамма ишни бажо этиб, ҳосилни кутиб турасан, кайфиятинг ҳам яхши. Шунда тўсатдан қор тушиб, ҳеч нарсани қолдирмай ҳаммасини нес-нобуд қилиб юборади.

Бу осон меҳнат эмас. Шу боисдан ҳам давлат ерга ва қишлоқ хўжалигига бутун кучини сарфлаётган одамларнинг манфаатдорлигини ошириб, уларнинг турмушини яхшиламоқда. Шаҳарлар ўсмоқда, саноат ўсмоқда. Қишлоқ сектори эса сон жиҳатдан чамаси қисқармоқда. Маҳсулот етказиб бериш керак, берганда ҳам кўпроқ етказиб бериш керак. Шунинг учун ҳам техника зарур, ўғитлар зарур. Рағбат керак. Сиз ўзингизни хўжайинлардек ҳис этабошладингиз. Бу жуда яхши. Шундай бўлиши ҳам керак. Кўриниб турибдики, сиз маҳсулот етиштиришни ўрганиб олдингиз, савдо қилмоқдасиз. Қишлоқда ўрнашиб олмоқдасиз, маданий яшамоқдасиз. Бу яхши. Сиёсатимизнинг мақсади ҳам аслида ана шу. Сиёсатимиз оддий, тўғри сиёсатдир. Лекин оддий сиёсатни ҳам ўтказиш осон эмас. Ниятингиз йўлдошингиз бўлаверсин.

Куннинг иккинчи ярмида М. С. Горбачев «Хабаровск ўлкаси ўн иккинчи беш йилликда» кўргазмасида бўлди.

Кўргазмада бўлганидан сўнг М. С. Горбачев шаҳар марказига йиғилган кишилар ҳузурига келди. Яна қизғин суҳбат бошланди. Шаҳарликларга мурожаат қилиб Михаил Сергеевич бундай деди.

—Сизга ва ўлканинг барча аҳолисига Сиёсий Бюродан салом топшираман. Сизнинг чин кўнгилдан айтган эзгу сўзларингизни ленинчи Марказий Комитет шаънига айтилган сўзлар, деб биламан. Буни КПСС XXVII съезди йўлини совет халқи якдиллик билан қўллаб-қувватлаётганлигининг рамзи, деб баҳолайман.

А. БЕЛИКОВ, Б. ГРИШЧЕНКО, Н. ЖЕЛЕЗНОВ, ТАСС махсус мухбирлари.

ЎЗБЕКИСТОН БИЛАН ТАНИШУВ

Совет ҳукуматининг таклифига биноан мамлакатимизга расмий визит билан келган Туркия Бош министри Тургут Озал 31 июль куни Ўзбекистон билан танишувни давом эттирди.

Туркия ҳукуматининг бошлиғи эрталаб Тошкентдаги Парадлар хиёбонида Номаълум солдат қабрига гулчамбар қўйди. Оркестр Туркия республикаси, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР Давлат гимнларини ижро этди. Гулчамбар қўйиш маросими фахрий қоровулнинг саф тортиб ўтиши билан ниҳоясига етди.

Тургут Озал Ўзбекистон пойтахтининг диққатга сазовор жойлари билан танишди. У метрополитен линияси бўйлаб сафар қилди, В. И. Ленин номидаги СССР халқлари дўстлиги саройини бориб кўрди.

Туш пайтида Тургут Озал ва мамлакат бўйлаб сафарида унга ҳамроҳлик қилаётган кишилар Самарқандга келдилар. Улар ўрта аср меъморлик ёдгорликларини ва қадимий шаҳарнинг янги қурилиш районларини бориб кўрдилар.

Тургут Озал шу куни Самарқанддан Ленинградга учиб кетди.

Тургут Озал республика билан танишган вақтда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раиси Ғ. Ҳ. Қодиров унга ҳамроҳ бўлди.

(ЎзТАГ).

СССР нархлар давлат комитетида

Ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши курашни кучайтириш юзасидан ишлаб чиқилган чора-тадбирларни бундан буён ҳам амалга ошириш мақсадида СССР Министрлар Советининг кўрсатмасига мувофиқ, 1986 йилнинг 1 августидан бошлаб алкоголли ичимликларнинг давлат чакана нархлари 20—25 процент, шу жумладан:

арақ, ликёр-арақ маҳсулотлари ва коньяклар нархи — 0,5 литри учун 2,3 сўм.

қуввати оширилган узум виноларининг нархи — 0,7 литри учун 50 тийин оширилади.

Айни вақтда халқ истеъмоли моллари айрим турларининг: болалар ва ўсмирларнинг кийим-кечаклари, пойабзали ва трикотаж буюмлари, сунъий мўйна буюмларининг, гиламлар ва гилам буюмларининг, эркаклар ва хотин-қизлар пойабзалининг, мотоциклларнинг, биллур буюмларнинг, баъзи маданий-маиший ва рўзғор молларининг чакана нархлари ўрта ҳисобда 15—20 процент арзонлаштирилади.

Алкоголли ичимликларнинг нархларини оширишдан олинадиган қўшимча маблағ кўрсатиб ўтилган товарларнинг нархларини арзонлаштиришга сарфланадиган ҳаражатларга тахминан баравардир.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ИЮНЬ (1986 ЙИЛ) ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА!

ЯНГИ ШАРОИТДА ЯНГИЧА ИШЛАЙЛИК

ЧИНОЗ РАЙОН ПАРТИЯ АКТИВИ ЙИҒИЛИШИДАН

Йиғилиш арафасида ярим йиллик иш якунлари чуқур таҳлил қилиб чиқилди. Айтарлик ўсиш йўқ. Давлатга сут топшириш планлари бажарилмади. Қурилиш-монтаж ишлари ҳажми ва капитал маблағларни ўзлаштириш пасайди. Бинокорлик материаллари ва конструкциялари комбинати, Олмазор авторемонт заводи, РАПОнинг ремонт корхоналари раҳбарлари ишни жадаллаштириш ўрнига турли хил баҳоналар билан планларни камайтириш пайида бўлмоқдалар. Район план комиссияси раиси Т. Эргашев эса холис йўл тутмай ишни қайта қуришга шошилмаётган ношуд раҳбарларнинг ёнини олмоқда.

Янги шароитда эскича ишлаб бўладими? Хўжалик ва партиявий ишларни қайта қуриш нега суст бораяпти? КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми қарорларига жавобан ишни қандай ташкил этиш керак? Чиноз район партия активи йиғилишида сўзга чиққан коммунистлар кўпроқ шу муаммолар устида тўхталдилар.

КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми якунлари ва унинг қарорларини бажаришда партия ташкилотлари олдида турган вазифалар ҳақида доклад қилган район партия комитетининг биринчи секретари В. Г. Гришчук экономика ва маданий қурилишдаги аҳволни танқидий кўз билан таҳлил қилиб берди. Хўжалик ва партиявий ишлар суст қайта қурилаётганлиги учун ҳам ишлаб чиқариш жадал ривожланмаяпти. Кўпгина раҳбар кадрлар қайта қуришнинг туб моҳиятини ҳали ҳам тушуниб етмаганлар. Ҳамон эскича усулда ишлашни давом эттирмоқдалар, ишга ижодий ёндашиб, дадил ҳаракат қилмаяптилар.

Актив йиғилишида Киров номли колхоз раиси Х. Акромовнинг иш услуби қаттиқ танқид қилинди. У ҳамон юқоридан бўладиган кўрсатмаларни кутаяпти, ўзи шароитга қараб мустақил йўл тутмаяпти. «Янгиобод» совхози директори А. Шосолихов ҳам ишга ижодий ёндашмаяпти. Мавжуд аҳволни иқтисодий жиҳатдан таҳлил қилиб, зарур хулосалар чиқармаяпти. Бу ерда кадрлар билан ишлаш ҳам ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Партия ташкилоти тарбиявий ишлар олиб бориб, кадрларни ўқитиш, малакасини ошириш ўрнига қоғозбозлик билан шуғулланмоқда. Ҳозир бригадага раҳбарлик қилаётган кишиларнинг 80 проценти зарур мутахассисликка эга эмас. Кадрлар ғўр бўлгач, ишни қайта қуриш ҳам суст бораяпти. Эскича иш усули эса ҳар қадамда панд бераяпти.

«Ўзбекистон ССР 30 йиллиги», Охунбобоев номли колхозларнинг раҳбарлари ҳам ишга янгича ёндашмаяптилар. Бу хўжаликларда ғўзаси суст ривожланаётган талайгина пайкаллар бор. Олдинги йилларда йўл қўйилган хатолар бу йил ҳам такрорланмоқда. РАПО бош агрономи И. Тешабоев хўжаликларга ёрдам бериш ўрнига ўзини четга олмоқда.

Ҳозир ҳар бир кадрнинг ишига қараб баҳо берадиган пайт келди, деб таъкидлашди актив қатнашчилари. Ўтган йили «Октрбрь 40 йиллиги» колхозидаги 9 та пахтачилик бригадасидан 2 тасида ҳосилдорлик пасайиб кетди. Чунки бригада раҳбарлари С. Абдуллаев, Ў. Ҳасанов шароитга қараб иш тутмадилар, ўз вазифаларига совуққонлик билан қарадилар. Натижада бир хил шароитда кўрсаткичлар турлича бўлиб қолди.

Ишончни оқламаган бригада раҳбарлари бу йил ўз вазифаларидан бўшатилди. Ишчан, ёш коммунистлар бу коллективларга раҳбар этиб кўтарилди. Кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш ишидаги қайта қуриш яхши натижалар бермоқда.

— Экономикани ривожлантиришда барча резервлардан самарали фойдаланиш керак, — деди район прокурори Т. Шукуров. — Ички ишлар бўлими ходимлари ўтказган текширувлар давомида фойдали меҳнатга жалб этилмаган 200 дан ортиқ киши борлиги маълум бўлди. Улар рўйхати маҳаллий Советларга берилди. Лекин мавжуд ишчи кучларидан оқилона фойдаланиш устида қишлоқ Советлари етарлича қайғурмаяптилар. Улар текин даромадга қарши курашда ҳам сусткашлик қилмоқдалар. Эски Тошкент қишлоқ Совети территориясида истиқомат қилаётган кишилар томорқани даромад манбаига айлантириб юборганлар. Ерларни қайта ўлчаш пайтида Омонов ўзи учун 46 сотих, Қодиров, Казаков эса 35—36 сотихдан томорқа ажратиб олганликлари маълум бўлди. Советларда ишлаётган коммунистлар бундай салбий ҳолларга қарши кескин кураш олиб боришлари керак.

Актив йиғилишида сўзга чиққан Навоий номли колхоз раиси Х. Акромов, «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхози аъзоси Р. Алиқулова ўртоқлар ҳам хўжалик ишларини қайта қуришга кўмаклашувчи кўпгина таклифларни ўртага ташладилар. Улар чорвачиликни ривожлантириш, Озиқ-овқат программасини бажариш соҳасидаги вазифаларга алоҳида эътиборни қаратдилар. Кўпгина хўжаликларда сигирлар сони камайиб кетганлиги учун ҳам районда сут тайёрлаш планлари ойма-ой бажарилмай қолаяпти. Сутнинг ёғлилик даражаси ҳам паст. Бу ҳол сутнинг ялпи миқдорига салбий таъсир кўрсатаяпти.

Сўзга чиққан нотиқлар озуқа тайёрлашдаги аҳволни ҳам чуқур таҳлил қилдилар. Жойларда беда ўрими кечикиб бораяпти. Жамғарилаётган озуқа сифати талабга жавоб бермайди. Партия комитетлари ҳузуридаги маъмурият фаолиятини назорат қилувчи комиссиялар эса активлик кўрсатмаяптилар. Ҳозир жойларда 78 та шундай комиссия ташкил этилган. Комиссия аъзолари кучини бирлаштиришга, улар учун ўқув-семинарлар ташкил этишга партия ташкилотлари эътиборсизлик билан қарамоқдалар.

Цех партия ташкилотлари ва партия группалари ҳам ишни яхшилашга актив таъсир ўтказишлари керак. Лекин 60 га яқин бригада ва бўлимда, кўплаб цехларда қуйи партия ячейкалари ташкил этилмаган. Яқинда бошланадиган ҳисобот-сайлов йиғилишларида бу масалага жиддий эътибор бериш керак. Ҳамма соҳа партиявий назоратда бўлиши учун қўшимча цех партия ташкилотлари ва партия группалари тузиш лозим. КПСС Марказий Комитетининг барча совет халқига Мурожаатномасига жавобан омманинг меҳнат ва сиёсий активлигини яна ҳам ошириш, зиммага олинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлаш устидан қаттиқ партиявий назорат ўрнатиш шу куннинг вазифасидир.

Йиғилишда Тошкент область партия комитети ташкилий-партиявий ишлар бўлими мудири Р. Қ. Турсунов нутқ сўзлади.

КПСС Марказий Комитети июнь (1986 йил) Пленуми якунлари ва унинг қарорларини бажаришда партия ташкилотлари олдида турган вазифалар областимизнинг бошқа шаҳар ва район партия комитетлари пленумларида, партия активи йиғилишларида ҳам ишчанлик билан муҳокама этилиб, тегишли қарорлар қабул қилинди.

ЯНГИЙЎЛДАГИ ЭСКИЧА УЙЛАР

ЯНГИЙЎЛ шаҳрига кириб боришда, аввал Жўн каналидан, сўнг юз метрча юрар-юрмас Куркулдак сойидан ўтилади. Бу ердаги бир-бирига ўхшамайдиган айқаш-уйқаш уйларни, ҳовли ва томорқа ерларни бир пайтлар хонадон эгалари ўз хоҳишлари ва дидларига мос қилиб қураверганлар. Шаҳарнинг йирик, ягона марказий Самарқанд кўчаси бўйлаб ичкари кириб борган сари қачон қурилгани номаълум бир қаватли уйлар савдо, умумий овқатланиш ва бошқа хизмат соҳаларига қарашли хилма-хил қиёфадаги майда-йирик бино ва дўконлар билан алмашади. Умумий манзара шундай бўлганлиги учун Янгийўлга биринчи бор келаётган киши марказга яқинлашмагунча, шаҳарга кириб қолганлигини сезмайди. Яъни территорияга кириб борилгандаёқ бу Янгийўл шаҳри эканлигини ёдга солувчи ўзига хос ташқи қиёфали обида, замонавий иморатлар ва иншоотлар кўзга яққол ташланиб турмайди.

Шаҳарда Пушкин номидаги маданият ва истироҳат боғи, айрим социал-маданият объектларни ҳисобга олмаганда кишини ўзига жалб этувчи кўркам бинолар деярли йўқ. Аксинча, ташқи қиёфаси кўримсиз эски уйлар, турли ташкилот жойлашган пала-партиш, «пачоқ» бинолар оз эмас. Улар меъёридан ортиқча майда дўкон ва дўкончалар билан қўшилиб шаҳар қиёфасига акс таъсир қилади.

Хўш, нега шундай? Асос солинганига бир неча ўн йил бўлганига қарамай, нима учун Янгийўл шаҳри ўзига хос замонавий архитектура қиёфасига эга эмас?

— Бу шаҳар бир пайтлар Янгийўл районининг маркази бўлган, — дея изоҳ беради шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси Маҳмуджон Мўйдинов. — Ҳозир ҳам жами турар-жой фондимизнинг деярли ярмини ўша вақтларда якка тартибда қурилган шахсий уйлар ташкил этади. Лекин кейинги йилларда шаҳарни комплекс ривожлантиришга эътибор кучайди. Жумладан, турар-жой ва социал-маданий объектлар қурилишини узоқни кўзлаб, планли олиб боришга ҳаракат қилиняпти.

Ижроком раисининг гапида жон бор. Район маркази базасида вужудга келган шаҳарда кейинги 15—20 йил ичида кўп хонали баланд уйлардан иборат турар-жой массивлари барпо этилди. Шаҳар шароитига мос келмайдиган эски маҳаллаларда янги массивлар қуриш давом эттирилмоқда.

Аммо биз ижроком раисининг капитал қурилиш ишлари бўйича муовини Тўлқин Бектурсунов билан қурилиш кўлами ва суръатининг шаҳар аҳолиси талаб-эҳтиёжларига мутаносиблиги масаласида суҳбатлашганимизда бир қатор жиддий муаммолар борлиги маълум бўлди. План комиссиясининг маълумотига қараганда бугунги кунга келиб шаҳар аҳолисининг сони 69 минг кишидан ошди. Давлат, кооператив ва шахсий турар-жойларнинг умумий фонди эса 551,6 минг квадрат метрга етди. Киши бошига нормадаги 12 квадрат метр ўрнига 8 квадрат метр атрофида турар-жой тўғри келади.

Оддий ҳисоб-китобга кўра бу етишмовчиликнинг ўрнини тўлдириш учун чорак аср вақт керак бўлади. Бироқ бу даврда аҳолининг сони ҳам табиий равишда ортиб боради, албатта. Масалан, ҳозир шаҳар аҳолиси йилига ўртача 750 кишига кўпайиб бормоқда. Демак, аҳолининг 25 йилдан сўнгги эҳтиёжини қондириш учун камида 45—50 йил уй-жой қуриш билан шуғулланиш керак бўлади. Бу ҳозирги кун талабига мутлақо тўғри келмайдиган суръатдир. Аксинча, партия халқ фаровонлигини оширишга энг қисқа муддатларда эришиш вазифасини қўймоқда. КПСС Марказий Комитетининг партия XXVII съездига Сиёсий докладида жумладан, шундай сатрлар бор: «2000 йилга бориб ҳар бир оилани алоҳида квартира ёки уй билан таъминлаш — жуда катта, аммо бажарса бўладиган вазифадир».

Съезд ўн иккинчи беш йилликда айниқса, ундан кейинги беш йилликлар даврида янги уй-жойлар қурилиши ва мавжуд уй-жой фондини реконструкция қилиш кўламини анча кенгайтириш вазифасини конкрет қилиб қўйди. Шаҳар ижроия

Шаҳар қиёфаси ҳақида мулоҳазалар

комитети 2000 йилгача давом этадиган уй-жой қурилиши кўламини ана шу кўрсатмадан келиб чиққан ҳолда белгиламоқда. Масалан, аҳолининг уй-жойга бўлган эҳтиёжини тўла-тўкис қондириш учун ўн иккинчи беш йилликда 109 минг квадрат метр, 13-беш йилликда 162 минг, 14 беш йилликда эса 348 минг, 2000 йилгача жами 620 минг квадрат метр атрофида турар-жой бинолари қурилиши керак. Бунинг учун эса мустаҳкам асос бўлиши, яъни биринчи навбатда маблағ, ер ва ишчи кучлари мавжуд бўлиши лозим.

Шаҳарда шундай имконият бор-йўқлиги ҳақида қуйидаги рақамларни чоғиштириб хулоса чиқариш мумкин. Шаҳарнинг 1976 йили область ижроия комитети томонидан тасдиқланган бош планига кўра ҳозир унинг территорияси 753 гектарни ташкил этади. 2000 йилга бориб шаҳарнинг 1500 гектар майдонни эгаллаши, яъни икки баравар кенгайиши лозимлиги ана шу бош планда белгилаб қўйилган. Бу вазифани ҳал этиш учун 15 йил давомида йилига ўртача 50 минг квадрат метр ҳажмда уй-жой қуриш керак бўлади.

Мавруди келганда шуни ҳам айтиш керакки, шаҳарда болалар боғча ва яслилари қурилиши кўлами ҳам мутлақо талабга жавоб бермайди. Фактларга мурожаат қилайлик. Ижроком раисининг таъкидлашига қараганда ўн иккинчи беш йилликда шаҳарда фақат биттагина 140 ўринли болалар боғчаси қуриш планлаштирилган холос. Холбуки, ҳозир 4000 бола учун шаҳар боғчаларида ўрин йўқ. Уларни ҳам жойлаштириш учун 140 ўринли боғчадан яна нечта керак бўлишини ҳисоблаб кўриш қийин эмас.

Аммо шаҳарда бундай кўламда қурилиш ишларини олиб бориш имконияти йўқ. Биринчидан, шаҳарнинг бош плани тасдиқлангандан сўнг ўтган ўн йил ичида унинг территорияси бор-йўғи 35 гектарга кенгайди, холос. Иккинчидан, йилига 7 минг квадрат метр ҳажмида уй-жой қуриш планлаштирилган. Бу тўрт қаватли учта уй деган гап, холос.

Шаҳарда қурилиш кўламини кенгайтириш ва суръатини тезлаштиришнинг ички резерв ва имкониятлари йўқми?

— Бор, аммо бу масала Ўзбекистон ССР Қурилиш материаллари саноати министрлигининг Янгийўлдаги 8-ғишт заводлари бошқармаси ҳамда республика Қурилиш министрлигига қарашли 6-трест бўлинмалари иши билан боғлиқдир, — дейди Т. Бектурсунов.

Ижроком раисининг муовини ўз фикрининг исботи учун аниқ факт ва рақамлар келтирди. Масалан, шаҳарнинг ғиштга бўлган эҳтиёжи 3 миллион дона. Бу ердаги завод эса белгиланган фондга мувофиқ атиги 800 минг дона ғишт беради. Натижада яна 700 минг дона ғиштни шаҳардан 30 километр узоқдаги Олмазор посёлкасидан ташиб келтиришга мажбур бўлинмоқда. Чиноз район матлубот жамияти эса керакли ғиштни Янгийўл районидаги заводдан ташийди. Бундай чалкаш планлаштиришдан кимга фойда? Ҳар ҳолда ҳеч бир томоннинг бундан фойда кўрмаслиги аниқ.

Ижроком раҳбарларининг 6-трест бўлинмалари ишига оид мулоҳазалари хусусида ҳам жиддийроқ ўйлаб, тегишли хулосалар чиқариш лозим кўринади. Трестнинг деярли ҳамма бўлинмалари Янгийўл шаҳрида, ўзи эса Тошкентда жойлашган. Трест ҳам Янгийўлга кўчирилса бўлинмаларни бошқариш ва улар ишини назорат қилиш осон бўларди ва шу йўл билан шаҳарда қурилиш кўламини кенгайтириб, суръатини ошириш имконияти туғиларди.

Яна бир ўринли мулоҳаза: шаҳардаги пахта тозалаш заводининг атрофида болалар боғчаси, сут маҳсулотлари заводи, колхоз бозори ва кўплаб уйлар жойлашган. Пахта заводидан чиқадиган чанг ва бошқа чиқитлар улар территориясини ифлослантиради. Энди заводни шаҳар территориясидан кўчириш пайти келди. Шундай қилинса икки томонлама қулайлик яратилади. Биринчидан, шаҳарнинг озодалиги учун яхши бўлади. Иккинчидан, уй-жой қурилиши учун кенг майдон очилади. Дастлабки тахминий ҳисоб-китобларга қараганда завод ўрнида 7 та кўп қаватли уй қуриш мумкин. Бу 400 та қўшимча квартира демакдир.

Хулоса қилиб айтганда шаҳардаги ҳар қандай қурилиш — хоҳ уй-жой, хоҳ социал-маданий объект бўлсин, бош планга мувофиқ, территориянинг ўзига хос хусусиятлари ҳисобга олинган ҳолда, архитектура кўринишини даврга мос қилиб барпо этиш керак бўлади. Ана шунда Янгийўл бошқа шаҳарларда такрорланмаган ўзига хос қиёфага эга бўлиши мумкин.

А. ЙЎЛДОШЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

ЕМ-ХАШАК ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» НАЗОРАТИДА

● **ОҲАНГАРОН районидаги Будённий номли совхознинг Турдибой Кушев бошчилик қилаётган маккажўхоричилик бригадаси озуқакорлари биринчилар қатори силос учун маккажўхори ўримини бошлаб юбордилар. Улар бу йил 40 гектар ернинг ҳар гектаридан 400 центнердан силосбоп кўк масса ўриб-йиғиб олишга аҳд қилишган. Суратларда: (чапдан) совхоз директори А. Ҳакимов, механизатор А. Абдураҳмонов ва бригада етакчиси Т. Кушев ўртоқлар ҳосил сифатини кўздан кечиришмоқда: силос ўрими пайти.**

А. Мальцев фотолари.

ВАКОЛАТЛАРИМИЗДАН ТЎЛИҚ ФОЙДАЛАНАЙЛИК

БУГУН ТОШКЕНТДА халқ депутатлари қишлоқ ва посёлка Советлари ижроия комитетлари раисларининг зонал семинари ўз ишини бошлайди. Семинарда КПССнинг XXVII съезди ва партия Марказий Комитетининг июнь Пленуми (1986 йил) кўрсатмаларидан келиб чиқиб Советлар олдида турган муҳим вазифалар муҳокама қилинади.

Маълумки куни кеча КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг «КПСС XXVII съезди қарорлари асосида социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштиришда халқ депутатлари Советларининг ролини янада ошириш ва масъулиятини кучайтириш тадбирлари тўғрисида»ги қарори эълон қилинди. Бу қарорда маҳаллий Советлар мамлакатни социал иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштиришга сафарбар этувчи энг самарали бўғин сифатида ўз территорияларида ҳаётнинг ҳамма жиҳатлари учун масъулиятини ошириш, ўз ваколатларининг яна ҳам кенг ёйилишини таъминлаш зарурияти алоҳида кўрсатилган. «Советларнинг асосий бурчи, — деб қайд этилади қарорда, — ўзининг бутун сафарбарлик ва ташкилотчилик фаолияти билан оммани янги вазифаларга чорлаб социал ва иқтисодий проблемаларни ҳал этиш, ўзининг назорат қилиш ҳуқуқидан максимал фойдаланиш, шу жумладан, ердан фойдаланишда ва табиатни муҳофаза қилиш ҳамда халқ манфаати билан боғлиқ ҳаётий муҳим масалаларни тўла-тўкис ҳал қилишдан иборатдир».

Бу вазифаларни амалга оширишда областимиз маҳаллий Советлари муайян тажриба орттирмоқдалар. Семинар арафасида редакцияда ўтказилган учрашув иштирокчиларидан — халқ депутатлари Бордонкўл қишлоқ Совети ижроия комитетининг раиси А. Нортоев, Бўка район ижроия комитети ташкилий инструкторлик бўлимининг мудири Д. Ҳусанов ва Бўстонлиқ район Ўгам қишлоқ Совети ижроия комитетининг раиси Э. Абдурасулов ана шу тажрибалар ҳақида ўз фикр-мулоҳазаларини билдиришди. Қуйида ана шу ўртоқларнинг мақолалари эълон қилинмоқда.

ДЕПУТАТ НАМУНАСИ

А. НОРТОЕВ,

Коммунистик район халқ депутатлари Бордонкўл қишлоқ Совети ижроия комитетининг раиси:

— Бизнинг қишлоқ Советимиз территориясида «Политотдел» ва «Ленинский путь» колхозлари, Юқоричирчиқ қишлоқ хўжалик машинасозлик тажриба заводи, 2-каноп заводи ва пахта тайёрлаш пункти, қурилиш-монтаж ва бошқа ташкилотлар бор. Бу меҳнат коллективлари ўн иккинчи беш йилликнинг дастлабки йилида олдиларида турган вазифаларни муваффақият билан бажариб келишмоқда.

Хўш, ижроком ва унинг депутатлари ана шу корхоналар фаолиятига қандай таъсир ўтказмоқда? Аввало шуни айтиш лозимки, ҳар бир корхонада тартиб-интизомни мустаҳкамлаш, илмий-техника тараққиётини жадаллаштириш, меҳнат унумдорлигини ошириш, мавжуд ресурслардан ва қўшимча резервлардан самарали фойдаланиш ҳамда сифатни яхшилаш бош вазифа қилиб қўйилди. Бу масалаларни ҳал этишда депутатларнинг ташкилотчилик ролини ошириш, таъсирини кучайтиришга интилмоқдамиз.

Ишни янгича ташкил этиш йўлида дастлабки қадамлар қўйилди, маълум ўзгаришлар ҳам сезилмоқда. Масалан, колхозларда ва бошқа меҳнат коллективларида ярим йиллик планни муддатидан олдин бажарувчилар сафи анча кенгайди. Социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлашнинг барча воситаларидан фойдаланилмоқда. «Политотдел» колхозида халқ номзодлари Петр Тен ва Турсунбой Усмонов, «Ленинский путь» колхозидан Яков Хан ўртоқлар бошлиқ бригадаларда деярли ҳар куни юқори унумдорлик билан меҳнат қилинмоқда. Улар бу йил камида 40 центнердан пахта ҳосили етиштириш ва 200 центнерга етказиб кўк каноп пояси олиш учун курашиш ташаббуси билан чиқишди.

Илғорларнинг ташаббуслари кўпчилик томонидан қўллаб-қувватланди ва райондаги бошқа меҳнат коллективлари томонидан маъқулланди. Районда «Сафимизда бирорта ҳам қолоқлар бўлмайди» шиори билан бошланган ҳаракат кенг оммалашмоқда. Ҳозир қишлоқ Совети территориясида 24 бригада коммунистик меҳнат бригадаси, 480 дан ортиқ киши коммунистик меҳнат зарбдори номига эга.

КПСС Марказий Комитетининг (1986 йил) июнь Пленуми қарорларидан руҳланган қишлоқ хўжалигининг меҳнат аҳли масъулиятли марраларни белгилаб олишган: пахта, каноп, ғалла, гўшт, сут, тухум етиштиришни анча кўпайтириш мўлжалланмоқда. Белгиланган бу режаларни тўла рўёбга чиқариш учун советларнинг назорати кучайтирилди. Ижроком йиғилишларида хўжалик раҳбарларининг ҳисоботлари доимий тартибда эшитилиб турибди.

Қишлоқни социал жиҳатдан қайта қуришни жадаллаштириш энг зарур ва долзарб вазифаларимиздан эканлигини яхши тушунамиз. Қишлоғимизда ҳозир 26 та маданий-маиший, савдо хизмати кўрсатиш ва умумий овқатланиш тармоғи ишлаб турибди. 2 та участка касалхонаси, 7 та фельдшер-акушерлик пункти, 250 кишига хизмат кўрсатаётган поликлиника, спорт комплекслари, кинотеатрлар, кутубхоналар хизматини доимий назорат остига олганмиз: Ўз ваколатимиздан фойдаланган ҳолда сайловчилар наказларини бажариш йўли билан қишлоқни ободонлаштириш ва меҳнаткашларнинг маданий-маиший шароитларини яхшилашнинг янги имкониятларини қидиряпмиз.

Доимий комиссиялар ва депутатларнинг хўжаликлар, корхона ва ташкилотлар фаолиятида актив иштирок этишлари орқали шу йилнинг бошидан буён территориямизда 20 километрдан ошиқ йўл, кўча ва йўлкалар асфальтланди. Суғориш тармоқлари тартибга келтирилди, яшил зоналар ташкил этиш мақсадида турли дарахт ва гул кўчатлари ўтқазилди. Анчагина ободонлаштириш ишлари амалга оширилди.

Ижрокомда кўриб чиқиладиган ҳамма масалалар доимий комиссиялар ва уларнинг активлари иштирокида олдиндан тайёрлаб бориладиди. Бу эса ҳар бир масалани чуқурроқ ўрганиб чиқиш ва хўжалик ҳамда социал-маданий қурилишнинг ҳамма участкаларидаги ҳақиқий аҳволни аниқлаш, аниқланган камчилик ва нуқсонларни тезроқ тугатиш имконини бермоқда.

ДОИМИЙ КОМИССИЯЛАР ДОИМ ИШЛАСИН

Д. ҲУСАНОВ,

Бўка район ижроия комитети ташкилий-инструкторлик бўлимининг мудири:

Бўка шаҳар, район ва қишлоқ Советидаги депутатлар 82 та доимий комиссия, 44 та территориал группа ва 30 та ишлаб чиқариш депутатлик группаси ҳамда 85 та постларга бирлашиб ишламоқдалар. Советларнинг ана шу ташкилотларидаги барча аъзолари асосий эътиборни иқтисодий ва социал вазифаларни ҳал этишга, депутатлар ва меҳнат коллективларини ўн иккинчи беш йилликнинг биринчи йили планини бажаришга сафарбар этишга қаратмоқдалар. Тўпланаётган тажрибалар, илғор методларни умумлаштириш, нуқсонларни очиб ташлаш ва уларни бартараф этишда доимий комиссиялар фаолияти кучайди. Улар жойларда сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш, меҳнатни ташкил этиш, дастгоҳлар ва ускуналардан тадбиркорлик билан ҳамда бошқа моддий ресурслардан, хом ашёдан тежаб-тергаб фойдаланишни мунтазам назорат қилиб бормоқдалар. Улар ишлаб чиқаришнинг қўшимча резервларини топиш ва ишга солишни йўлга қўйишда маҳаллий Советларга кўмаклашмоқдалар, қилаётган ишлари ҳақида ўз вақтида ҳисобот бериб турибдилар.

Бўка шаҳар, Ленинобод ва Кўкорол қишлоқ Советларининг кўпгина доимий комиссиялари етилган муаммоларни изчил муҳокама қилиш, советларнинг ижроия комитетлари йиғилишлари учун масалалар тайёрлашда актив иштирок этмоқдалар. Депутатлар аҳолининг меҳнат шароити ва турмуш маданиятини яхшилаш масаласи билан жиддий шуғулланмоқдалар. Масалан, В. Очилова раислик қилаётган савдо ва умумий овқатланиш доимий комиссиясини олиб кўрайлик. Мазкур комиссия аъзолари Бўка шаҳридаги савдо тармоқлари ишини муфассал текшириб, анчагина камчиликларни аниқладилар ва уларни бартараф этдилар. Натижада магазинлар меҳнаткашларга қулай бўлган пайтларда, аниқ графикда ишлай бошлади. Харидорлар ҳақига хиёнат қилган айрим савдо ходимлари жазоланди.

Шу йилнинг биринчи ярмида доимий комиссиялар районда етилган муаммолар бўйича 17 та масалани тайёрлашда қатнашдилар. Бу масалалар советларнинг йиғилишларида муҳокама қилинди ва зарур тадбирлар белгиланди. Доимий комиссиялар қўшимча докладлар тайёрлаш, ўз йиғилишларини ўтказишда ҳам фаоллик кўрсатяптилар. Доимий комиссиялардан 2 таси сессияларда ҳисобот берди.

Шу билан бирга маҳаллий Советлар депутатларининг кўпчилиги фаолиятида, жиддий нуқсонлар бор. Энг муҳими ташкилотчилик масъулиятини чуқур ҳис қилишмаётибди. Хусусан, «Бўстон», Қоракўйли, Киров ва Чиғатой қишлоқ Советларидаги доимий комиссиялар йиғилишлари ўз вақтида ўтмаяпти. Улар томонидан ижроия комитет йиғилишлари ҳамда сессия учун тайёрланаётган масалалар чуқур ўрганилмаётир. Қабул қилинган қарорларнинг ижроси ва сайловчилар томонидан берилган наказларнинг бажарилиши устидан назорат бўш. Улар ўз территорияларида жойлашган корхоналар, муассасалар, ташкилотлар иши билан жиддийроқ шуғулланмаяптилар. Шунингдек, ердан унумли фойдаланиш, табиатни муҳофаза қилиш, капитал қурилишнинг боришини назорат остига олиш, меҳнат ресурсларидан фойдаланишни кузатиш, аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилашга бевосита масъул эканликларини унутиб қўймоқдалар.

Комиссиялардан айримлари фаолиятида эса бошланган ишни охирига етказмаслик каби зарарли одат давом этмоқда. У. Эргашев раислик қилаётган Чиғатой қишлоқ Советига қарашли маиший хизмат кўрсатиш бўйича доимий комиссия ишида худди ана шундай аҳвол рўй берди. Бу доимий комиссия аҳолининг маданий-маиший хизматга бўлган эҳтиёжларини қондиришга эътибор бермаяпти. Унинг лоқайдлиги, беқарорлиги туфайли Ҳамза номли колхоз территориясида фотосалон ва пойабзал устахонаси очилмай қолди. Ваҳоланки, доимий комиссия аъзолари сайловчиларга бу ҳақда қуюқ ваъда берган эдилар.

Бўстон қишлоқ Совети (раиси М. Ражабов)да ҳам меҳнаткашлар эҳтиёжини қондириш билан боғлиқ бўлган масалани ҳал этишга масъулиятсиз қаралмоқда. Мазкур қишлоқ Советида биринчи ярим йилликда мандат, план-бюджет ва қурилиш бўйича доимий комиссиялар бор-йўғи бир мартадангина йиғилиш ўтказганлар, холос. Х. Сатторов раислик қилаётган Киров қишлоқ Советида ҳам аҳвол худди шундай.

Депутатлик группаларига ҳам жиддий эътирозлар билдириш зарур. Айниқса, Чиғатой, Ленин, Қўштепа қишлоқ Советлари ва Бўка шаҳар Совети депутатлик группалари қониқарсиз ишламоқдалар, ташаббус ва ташкилотчилик кўрсатишмайди.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг КПСС XXVII съезди қарорлари асосида «Халқ депутатлари Советларининг социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштиришдаги ролини янада ошириш ва масъулиятини кучайтириш тадбирлари тўғрисида» ва КПСС Марказий Комитетининг «Халқ депутатлари Советларига партия раҳбарлигини янада такомиллаштириш тўғрисида»ги қарорларида доимий комиссияларнинг фаолиятларини янада яхшилаш масалаларига катта эътибор берди. Уларнинг хўжалик ва социал-маданий қурилишдаги муаммоларни ҳал этишдаги вазифалари конкретлаштирилди. Сессиялар ва ижроия комитетлар кенгашларига масалалар тайёрлашда доимий комиссиялар активлигини ошириш лозимлиги, шунингдек, депутатлик группалари ва постлари ишини яхшилаш лозимлиги таъкидланди.

Ана шу талаблар ҳаммамиз учун жанговар ва аниқ иш программасидир. Бўка район ижроия комитети ҳозирги пайтда шаҳар ва қишлоқ Советларида семинар-кенгашлар ўтказиб туришни тажриба сифатида йўлга қўймоқда. Ана шундай йиғилишларда доимий комиссиялардаги камчилик ва нуқсонлар очиб ташланмоқда. Депутатлик постлари ва группаларининг фаолиятига жиддий баҳо берилмоқда. Партиямиз қарорлари асосида ишлаш, ташаббускорликни ошириш, ҳаётга тобора яқинлашиш, аҳоли талаб ва эҳтиёжларини тўлароқ қондиришга эътибор кучайтирилмоқда. →

ТАБИАТНИ АСРАЙЛИК, АВАЙЛАЙЛИК

Э. АБДУРАСУЛОВ,

Бўстонлиқ район халқ депутатлари Ўгам қишлоқ Советининг раиси:

— Сир эмас, саноат ишлаб чиқаришининг тобора ривожланиб бораётганлиги, қишлоқ хўжалиги ишларида индустриал методлардан тобора кенг фойдаланилаётганлиги табиат хазинаси бўлган зилол сувларимизни, тоза мусаффо ҳавоимизни ғуборсиз сақлаб туришни қийинлаштирмоқда. Албатта, ҳавонинг софлиги, сувимизнинг тозалиги ҳаммамизнинг соғлигимиз, атроф-муҳитнинг зарарсиз бўлиши учун жуда муҳимдир. Коммунистик партия ва Совет ҳукумати кишиларнинг саломатлигини сақлаш, атроф-муҳитни, табиатни муҳофаза қилишни умумдавлат ва умумхалқ аҳамиятига эга бўлган муҳим масала деб қарамоқда.

Бўстонлиқ районидаги Ўгам қишлоқ Совети территориясидаги бетакрор табиий манзара ажойиб шифобахш об-ҳавоси, зилол сув, беғубор ҳавоси билан машҳур. Булар энг бебаҳо табиат бойлигидир. Қишлоқ ўзининг ана шу хусусиятлари билан кўпчиликни ўзига жалб этмоқда.

Лекин ойни этак билан ёпиб бўлмас экан. Ўгам қишлоғининг бугунги манзараси, унинг табиати илгаригидек беғубор ва шифобахш деб айтолмаймиз. Негаки, баҳор кезларида меҳнатсиз даромад излаб, санғиб юрувчилар айби билан бу ерда лолалар, хилма-хил гуллар, қўйингчи, «Қизил китоб»га кирган бошқа фойдали ўсимликлар пайҳон қилинадиган бўлиб қолди. Эндиликда табиат бойлигини бу қадар топталишига йўл қўйиб бўлмайди.

Лекин масаланинг бошқа бир муҳим томони ҳам бор: депутатлар бошлиқ жамоатчи активлар билан табиатни муҳофаза қилиш тадбирларини кўзлаб ўтказган рейдлар туфайли айрим хўжалик раҳбарлари табиатимизга нисбатан шафқатсизларча муносабатда бўлишаётгани ҳам аниқланди. Масалан, узоққа бормайлик. «Ўзбекбирлашув»га қарашли Хумсон санаторийсининг маъмурияти ва бошқа бир қатор ташкилотлар ўз чиқиндилари билан Ўгамнинг сув ва ҳаво бассейнларини доимо ифлос қилиб келишяпти. Чорвоқ посёлкасида яшовчи қатор хонадонлар ўз уйларини мазут билан иситиб, атрофни қўланса тутун билан булғашяпти.

Халқимизда яхшидан ном, ёмондан дод қолади, деган гап бор. Қишлоғимизга дам олиш учун ташриф буюрган баъзи «меҳмон»лардан ибратли из қолмаётибди. Улардан фақат бўш шишалар, консерва банкалари, қоғоз ва целофан қолдиқлари қоляпти, холос. Дам олган жойларни пайҳон қилиб, ифлос қилиб кетишяпти.

Бундай тартибсизлик ва табиатни оёқости қилишга қатъий чек қўйиш зарур. Бу иллатларнинг олдини олиш учун бизда имкониятлар бор. Масалан, атроф-муҳитни муҳофаза қилишга қаратилган қонунга таянган ҳолда ўз ҳуқуқ ва ваколатларимиздан тўла фойдаланишимиз зарур. Атроф-муҳитни ва табиат бойликларини асрашга эътиборсизлик билан қараётган ташкилотларнинг раҳбарларига нисбатан талабчан бўлайлик. Бунда барча депутатларнинг уюшган ҳолда иш олиб боришлари ҳал қилувчи роль ўйнайди. Депутатларнинг бу масалалар билан жиддийроқ шуғулланишларига эришмоғимиз шарт. Дам олиш учун келадиганларга айтадиган сўзимиз шуки, табиатдан баҳраманд бўлиш учун уни севиш, ҳурмат қилиш ва асраш керак.

Чет элларда

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ ПАРИЖ. Узоқ давом этган қизғин бахслардан кейин Франция сенати — мамлакат парламентининг юқори палатаси терроризм билан кураш тўғрисидаги ҳукумат қонун лойиҳасини маъқуллади. Франция Коммунистик партияси ва социалистларнинг вакиллари бу қонун лойиҳасига қарши овоз бердилар. Бу ҳужжат ўнг кўпчилик кабинетининг полиция ва суд аппарати ваколатлари ва ҳуқуқларини кенгайтиришга қаратилган тадбирларининг бир қисмидир. Агар ушбу қонун лойиҳаси қонун тусини олса, деб таъкидлади «Юманите» газетаси, — у холда тинтувлар, облавалар ўтказиш ҳамда гражданларни ушлаш учун полицияга қўшимча имкониятлар берилади. Айни вақтда ҳукумат мамлакатда жиноятчиликнинг ўсишига сабаб бўлаётган ўткир социал-иқтисодий проблемаларни ҳал этиш йўлида бирон бир жиддий чора тадбирлар кўришни таклиф этаётгани йўқ.

◆ НЬЮ-ЙОРК. Бу ерда АҚШ Коммунистик партиясининг миллий конференцияси бўлиб ўтди. Конференция ҳозирги босқичда партиянинг стратегияси ва тактикаси масалаларига бағишланди. Делегатлар Америка коммунистларининг тинчлик ва социал адолат учун курашини активлаштиришнинг долзарб масалаларини муҳокама қилдилар. АҚШ Компартияси Бош секретари Гэс Холл анжуманда сўзга чиқиб, ҳозирги халқаро кескинлик вазиятида ядро халокатининг олдини олиш ва ядро қуроли пойгасини жиловлаш учун кураш алоҳида аҳамият касб этишини таъкидлади. Ана шу йўлдаги биринчи қадам сифатида, деб уқтирди у, Рейган маъмуриятини ядро синовларини тўхтатишга мажбур этиш лозим. Америка коммунистларининг раҳбари, ноябрь ойида АҚШ конгрессига бўладиган оралиқ сайловларда қуролланиш пойгаси талабгорларига қатъий зарба бериш муҳимлигини таъкидлади.

◆ ЛУСАКА. Буюк Британия ташқи ишлар ва ҳамдўстлик ишлари министри Жеффри Хаунинг Африка жанубидаги мамлакатларга сафари барбод бўлди. Министр ўз сафарининг сўнгги кунида ЖАР президенти Питер Бота билан музокаралари тугагач, матбуот конференциясида «Лондон кўзда тутган тараққиётга эришилмади», деди. Тори ҳукуматининг вакили Европа иқтисодий ҳамжамиятига аъзо бўлган мамлакатлар номидан ўзи илгари сурган ташаббуслар Преторияда етарлича тушунилмаганини тан олишга мажбур бўлди.

(ТАСС, 30 июль).

ЭРОН—ИРОҚ ФРОНТИДА

БАҒДОД, 30 июль. (ТАСС). Эрон ҳарбий-ҳаво кучларининг самолётлари Форс кўрфазида «йирик денгиз нишони»ни яна шикастлантирдилар, деб хабар берилади Ироқ бош ҳарбий қўмондонлигининг ахборотида. Фронтнинг марказий участкасида Ироқ бўлинмаси Эрон позициясига ҳужум қилди ва душман аскарларига талафот етказди, ўқ-дори сақланадиган омборни яксон қилди. Басрадан шарқроқда Эрон бўлинмасининг ҳужуми даф этилди. Фао секторида, Майсандан шарқроқда ва фронтнинг шимолий участкасида душманга зарба берилди.

НИКОСИЯ, 30 июль. (ТАСС). ИРНА агентлиги Эрон самолётлари Басра ва Сулаймония вилоятларида душманнинг саноат ва ҳарбий объектларига ҳужум қилганлиги тўғрисида хабар беради. Эрбил—Мосул йўлидаги кўприк бомбардимон қилинди. Хувайза ботқоқлиги районида Эрон—Ироқ солдатларидан 100 киши ўлдирилди. Фао секторида, фронтнинг жанубий ва марказий участкаларида артиллерия отишмалари давом этди.

ОБЛАСТИМИЗНИНГ БИР КУНИ

904-СЧЁТГА

НАРГИЗАНИНГ НИЯТИ — ТИНЧЛИК

НАРГИЗА Чернобиль шаҳридаги атом электр станциясида авария содир бўлганлиги тўғрисидаги хабарни эшитганда беихтиёр яқинда мактаб кутубхонасидан олиб ўқиган «Сакура гуллари» номли китоб ёдига тушди. Китобда Япония болаларининг оғир ва аянчли ҳаёти, бунга сабаб ота-оналарининг атом нури таъсири остида бир умрга бетоб бўлиб қолганликлари эди.

У шуларни ўйлар экан, безовталаниб, кечқурун оила даврасида ўтиришганида гап очди. Унинг беғубор, тим қора кўзларида «Энди нима бўлади?» деган фикр акс этиб турарди.

Наргизанинг саволига опаси — болалар боқчаси тарбиячиси Феруза жавоб берди:

— Биринчидан. Чернобилда Япониядаги каби атом бомбаси портламади. Атом электр станциясида авария содир бўлди. Тўғри, бу ҳам одамлар ҳаёти учун хавфли, албатта. Шунинг учун бугунги кунда унинг зарарли оқибатларини тугатиш мақсадида бутун совет халқи чернобилликларга ёрдам қўлларини чўзишди.

Болаларнинг суҳбатини жимгина эшитиб ўтирган Музаффар аканинг кўнгли ёришди. Фарзандларининг оддий, камтар, одамшаванда бўлиб ўсаётганидан қувонди.

— Дадажон,— Наргизанинг овози унинг ҳаёлини бўлди,— биз ҳам чернобилликларга ёрдам бермоқчимиз. Лазиз акам ўзимизга келаётган пулларни чернобилликларга жўнатамиз деяпти. Бўладими шундай қилсак?

— Албатта, бўладида, — деди Музаффар ака.—Давлатимиз бизга шунчалик ёрдам бераётган экан, биз ҳам дўстларимизга ёрдам беришимиз керак-да...

Орадан 3—4 кун ўтгач, Оққўрғон районидаги Ҳ. Олимжон номли колхоз аъзоси Музаффар Мустафоқулов болаларига келган бир ойлик нафақа пулини Лазиз, Наврўза, Наргиза ва Ҳафизалар номидан 904-счётга ўтказиб келди.

М. МИРКАМОЛОВА.

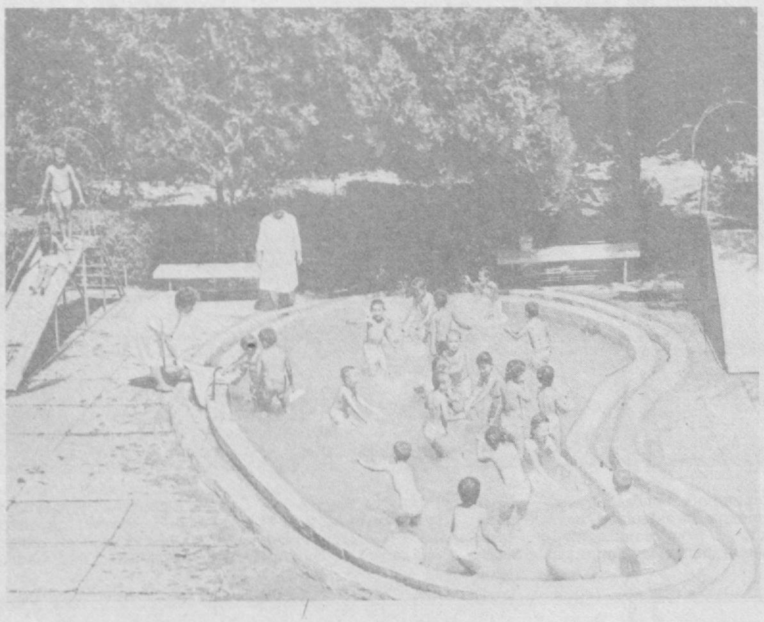

Ёзнинг иссиқ кунларида соя-салқин, баҳаво жойларда дам олишнинг ўзгача гашти бор. Одамларни бу пайтда айниқса сув ҳавзалари ўзига кўпроқ жалб этади. Суратда: Тошкент шаҳри Акмал Икромов районидаги 394-боғча кичкинтойлари мўъжазгина бассейнда яйрашмоқда;

Т. Каримов фотолари.

СУВДА БАЛЕТ

Республикамизда синхрон сузиш спорти ривожлана бошлаганига кўп бўлгани йўқ. Умуман бу спорт турини йўлга қўйиш осон бўлмади. Аввало мутахассисларнинг етишмаслиги, ихтисослашган база йўқлиги сабабли бир қатор қийинчиликларга дуч келинди. Шундан сўнг 1985 йилнинг бошларида республика физкультура ва спорт комитети Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати, СССР спорт мастери И. Горская ҳамда спорт мастерлигига номзод О. Кузьминаларни «Меҳнат резервлари» спорт комплекси қошидаги секцияга раҳбар қилиб тайинлади.

Бу ерда — комплекс қошидаги сузиш бўйича олимпиа резервлари спорт мактабида синхрон сузиш секцияси ташкил этилган бўлсада ҳали у иш бошламаган эди. И. Горская бу ерда ёш спортчилар билан синхрон сузиш машғулотларини ўтказиш билан бирга ўз тажрибасини ҳам орттириб борди. Бир неча бор Москва шаҳрида бўлиб синхрон сўзиш бўйича тажрибали мутахассислардан қимматли маслаҳатлар олди, спортчиларнинг чиқишларини кузатди.

— Бугунги кунда ана шу тажрибалар қўл келаяпти,— дейди секция раҳбари. — Даставвал қизларимиз билан бирга муайян элементларни гимнастика залида — гилам устида бажаришни машқ қиламиз. Шундан сўнг бу машқлар бассейнда бажарилади. Кейинги пайтларда ўз фарзандларини ана шу секцияда шуғулланишини истаётган ота-оналар кўпайди. Сафимизга келиб қўшилаётган ёшлар ҳам оз эмас. Бу эса спортнинг ана шу тури тобора оммалашиб бораётганлигидан далолат бермоқда..

Р. ИБРОҲИМОВ.

УРТА ЧИРЧИҚ РАЙОНИ ЯНГИЛИКЛАРИ

«БАЛЛИ, ҚИЗЛАР»

Тўйтепа шаҳрида медицина ҳамшираларининг «Балли қизлар» конкурси бўлиб ўтди. Унда иштирок этган район туғруқхонаси ходимлари — Нияра ва Нодира Мухторовалар кўрикка оид бешта шартни эпчиллик ва зийраклик билан адо этиб, жюри аъзоларининг юқори баҳосига сазовор бўлдилар.

Ғолиб қизларга Кострома областидаги туристик базага бепул йўлланма берилди.

Дала меҳнаткашлари хизматида

Районнинг «Горняк» совхозида жойлашган фельдшер-акушерлик пункти аҳолига намунали медицина хизмати кўрсатмоқда. Бу ерда айниқса меҳнаткашларни оммавий равишда кўрикдан ўтказишга катта аҳамият берилган. Шифокорлар дала шийпонлари, чорвачилик фермаси ва ем-хашак бригадаларида тез-тез бўлиб турибдилар. Колхозчиларни тиббий кўрикдан ўтказишда СССР соғлиқни сақлаш аълочиси М. Гусев ва унинг шогирдлари Н. Қодирова билан С. Бекировалар актив фаолият кўрсатишмоқда.

ОЛТИН ТЎЙИНГИЗ МУБОРАК

«Партия XXII съезди» колхозининг Дегантепа қишлоғидаги Ҳалиловлар хонадонида тўй кечаси бўлиб ўтди. Давра тўрида келин-куёв либосида ёшлар эмас балки, нуроний чолу кампир — Мамасидиқ ота билан Бибиниёз аялар ўтиришарди.

Район партия комитети масъул ходими С. Абдуллаев, Энгельс номли қишлоқ Совети ижроия комитети раиси Анвар Сидиқов, маданий-маиший ишлар бўйича колхоз раиси ўринбосари Ш. Йўлдошев, 3-бригада аъзоси, икки марта Меҳнат Қизил Байроқ ордени нишондори, депутат Т. Ўринбоев ва бошқалар нуроний юбилярларни эллик йиллик аҳил турмушлари билан муборакбод этишди.

Кечада район бадиий ҳаваскорлари тўй эгаларини қўшиқлар ва рақслар билан қутладилар.

У. ҲАМИДОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг жамоатчи мухбири.

МАКТАБ МУЗЕЙИГА МУКОФОТ

Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқалар Ўзбекистон жамияти республикамиз мактабларида фаолият кўрсатаётган қатор интернационал дўстлик клублари ишини кўриб чиқди ва энг яхшиларини тақдирлади. Ўрта Чирчиқ районидаги 59-мактабнинг интернационал дўстлик клуби жамиятнинг фахрий ёрлиғига сазовор бўлди.

Клубнинг иш бошлаганига қарийб 10 йил бўлди. Ана шу даврда болалар кўплаб дўстлар орттирдилар. Ҳозирда улар 20 дан ортиқ мамлакат ёшлари билан алоқа қилишади.

Германия Демократик Республикаси пионерлари билан бўлган ҳамкорлик натижасида мактабда немис халқининг оташин фарзанди Э. Тельманга бағишланган музей ташкил этилди. Бу ерда 600 га яқин турли экспонатлар тўпланган. Уларнинг аксарияти Германия ишчилар синфининг йўлбошчиси Э. Тельман ҳаёти ва ижоди ҳақидадир. Ана шу тарихий материалларни тўплашда болаларга Берлиндаги Марказий архив ходимлари яқиндан ёрдам бердилар. Улар музейга 400 га яқин турли ҳужжат ва фотосуратлар, китоб ҳамда эсдалик буюмлари тақдим этишди.

А. АЛИЕВ.

ОҲАНГАРОНЛИК ҚУРОЛДОШИМНИ ИЗЛАЙМАН

Ҳурматли редакция! Газета саҳифаларида берилаётган ҳарбий-ватанпарварлик мавзусидаги мақолаларни мунтазам кузатиб бораман, уларни аллақандай ҳаяжон билан ўқийман. Айниқса, редакция уруш ветеранларига ўз қуролдошларини излаб топишда кўрсатаётган амалий ёрдами мени тўлқинлантиради.

Ўзим Сталинград остоналаридаги жангларда ҳам қатнашганман. Урушнинг кўпгина вайронагарчиликларини, даҳшатларини кўзим билан кўрганман. Шунинг учун умуман урушни эслагим келмайди. Лекин ҳамон қуролдош дўстим М. Қаршибоевни унута олмайман. У билан бир кунда — 1942 йилнинг 20 июлида Сталинградда ҳарбий қасамёд қилган эдик. Шундан сўнг жангларда бирга қатнашдик. 1945 йилнинг сентябрь ойида бирга Ўзбекистонга қайтдик. Шундан бери 97-, 905-, 1275-, 1118-ўқчи полкларида бирга хизмат қилган оҳангаронлик дўстим М. Қаршибоевни излайман.

Агар у ҳақида бирор хабар топсам бошим осмонга етарди.

А. УМАРАЛИЕВ,
Янгийўл райони.

ИНТЕРНАЦИОНАЛ АНСАМБЛЬ

Ленин район Улуғбек номли маданият уйининг «Контрас» вокал-чолғу ансамбли турли миллат ёшларидан ташкил топган. Поляк М. Любомирская, болгар Т. Тодорова, чуваш Н. Ивановалар ансамблнинг хушовоз қўшиқчиларидан ҳисобланишади. Бу ёшлар ишдан бўш вақтларини маданият уйида ўтказишга ҳаракат қилишади.

Яқинда халқ ижодиёти II Бутуниттифоқ фестивали программаси асосида ўтказилган энг яхши қўшиқ учун район конкурсида мазкур ансамбль биринчи ўринни эгаллади.

Р. УСМОНОВА.

СОВХОЗДА СПОРТ БАЙРАМИ

● ПАРКЕНТ районидаги хўжаликларда спорт байрамлари ўтказиб туриш анъанага айланмоқда. Яқинда ана шундай тадбирлардан бири Паркент совхоз-заводида бўлиб ўтди. Унда мезбонлар «Прогресс» совхози ишчилари билан ўзаро мусобақалашдилар. Спортнинг 12 тури бўйича ўтказилган бу мусобақаларда паркентликлар қўли баланд келди. Стадионда, шунингдек, район бадиий ҳаваскорлик коллективлари чиқишлари, турли хил конкурслар ўтказилди. Янаги сафар паркентликлар «Прогресс» совхози меҳмони бўлишади. Суратларда: байрам мусобақаларидан кўринишлар.

А. Мальцев фотоси.

ДАЛА ШИЙПОНИ — ДЕҲҚОН ОРОМГОҲИ

ҲАШАР ЙЎЛИ БИЛАН

Тушликка занг урилди. Далада ишлаётган колхозчилар қанот қоқишга ростланган оққушдек турган янги, кўркам дала шийпонига бирин-кетин йўл олдилар. Шийпонга яқинлашаётганларнинг қувончига тушуниш мумкин. Бунга сабаб куни кеча фойдаланишга топширилиб, ҳали бўёқ ҳиди кетиб улгурмаган ана шу хушбичим бинони Пискент районидаги Свердлов номли колхознинг Р. Ҳидиров бошлиқ 18-бригадаси аъзолари ҳашар усулида тикладилар. Унинг қурилишида, замин тайёрлашдан то пардозлаш, жиҳозлаш ишларигача ҳамма-ҳаммасида иштирок қилдилар.

Барча тушликка йиғилиб бўлгач, янги дала шийпонида биринчи бор. «Меҳнат шуҳрати» байроғи кўтарилди. Бу байроқ беш кунлик ғолиблари — механизатор Акбарали Маттонов, сувчи Эркин Союсупов, колхозчи Ҳолида Мўминова шарафига ҳилпирай бошлади. Кичик тантана тугагач, кўпчилик овқатланишга ўтирди. Тушликдан сўнг эса кимдир янги келтирилган газета-журналларнинг янги сонларини варақлар, кимдир кўчма кутубхонадан китоб танлар, яна кимлардир катта ариқ устига қўйилган каравотда дам олишарди.

Дала шийпонида телевизор, радио, сотувчисиз магазин, аптечка, ҳамма-ҳаммаси муҳайё қилинган. Шийпоннинг «Социалистик мусобақа экрани»га илк бор рақамлар зикр этилди. Уларда коллективнинг бу йил ҳар гектар ердан камида 33 центнердан ҳосил олишга, етиштирилган пахтанинг 80 процентдан зиёдини «зангори кема»да теришга аҳд қилганликларини билиш мумкин.

ҒОЛИБЛАР АНИҚЛАНДИ

Ангрен ДОСААФ мактабининг автодромида мотопойга бўйича Ўзбекистон чемпионати бўлиб ўтди. Чемпионатда 12 область командалари қатнашди. Мотопойганинг дастлабки куниёқ биринчи ўринга чиқиб олган Тошкент области командаси чемпионат охиригача ҳам ғолибликни қўлдан бермади. Шахсий биринчиликда эса ангренлик С. Коптелев ҳамда В. Набиоколар биринчи ва иккинчи ўринларни эгаллашди.

А. РАЗЗОҚОВ.

Редактор
Н. НАСИМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ОРЖОНИКИДЗЕ РАЙОНИДАГИ 12-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1986—1987 ЎҚУВ ЙИЛИГА
қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Кенг ихтисосли тракторчи-машинист (ремонтчи-слесарлик ва автомобиль ҳайдаш ҳуқуқи билан), **чорва молларини ветеринария ишловидан ўтказиш ва молхоналарни дезинфекция қилиш операторлари, чорвачилик фермалари механизаторлари** (электромонтерлик малакаси бўйича), **автомобиль ҳайдовчилари, 3-класс тракторчилари.**

Билим юрти 1962 йилдан буён қишлоқ хўжалигида ишлаш учун юқори малакали кадрларни тайёрлаб келмоқда.

Малакали ишчилар тайёрлаш учун билим юртида барча шарт-шароитлар муҳайё этилган: ўқув кабинетлари, барча замонавий асбоб-ускуналар, кўргазмали қуроллар ва техникавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган. Танлаган касбингиз бўйича барча ўқув қуроллари мавжуд бўлиб, касбингизни пухта эгаллашга имкон беради. Барча ўқувчилар стипендия, тўрт маҳал бепул овқат, кийим-бош ва ётоқхона билан таъминланадилар.

Билим юртида бадиий ҳаваскорлик тўгараги, фото, футбол, волейбол, баскетбол, кураш, бокс, стол тенниси тўгараклари мунтазам ишлаб туради.

Алоҳида футбол майдони, отиш тири мавжуд.

Ўқиш давомида ўқувчилар Ватанимизнинг гўзал ва қаҳрамон шаҳарларига экскурсияларга борадилар.

Билим юртини аъло баҳолар билан тугатганлар олий ўқув юртларига ўқишга конкурссиз кириш ҳуқуқига эга бўладилар.

Ўқиш муддати 1 ва 3 йил. 3-класс тракторчилари группаларида ўқиш муддати 6 ой. Бу группани битирган барча ўқувчиларга Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида ишлашга йўлланма берилади.

Кенг ихтисосли тракторчи-машинист ва автомобиль ҳайдовчилари группаларига фақат 8-синфни битирган ўқувчилар қабул қилинади.

Қолган мутахассисликлар бўйича 3 йиллик группаларга 8-синфни битирган ва 1 йиллик группаларга 10-синфни тугатган йигит ва қизлар имтиҳонсиз қабул қилинади.

ЎҚИШ 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: директор номига ариза, 8- ва 10-синфни битирганлик ҳақида шаҳодатнома, турар жойидан справка, 8 дона 3х4 см. ҳажмидаги фотосурат, медицина справкаси.

Адрес: Тошкент область, Оржоникидзе райони, «Геофизика» посёлкаси. Тошкент шаҳридан 1, 16, 24-автобусларда «Троицкий поворот» бекатигача борилади. Метронинг «М. Горький» станциясидан 63-автобусда «1-Қорасув» бекатигача, Луначарский шоссесидаги «Марказ» бекатидан «Тошкент—Чингелди», «Тошкент — Тузель» автобусларининг «Геофизика» бекатигача борилади.

Қабул комиссияси ҳар куни соат 9.00 дан 17.00 гача ишлайди.

САВДО ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ РАҲБАРЛАРИ

ДИҚҚАТИГА!

«УЗҚУЛЬТТОРГ»нинг
ТОШКЕНТ ОБЛАСТЛАРАРО БАЗАСИДА

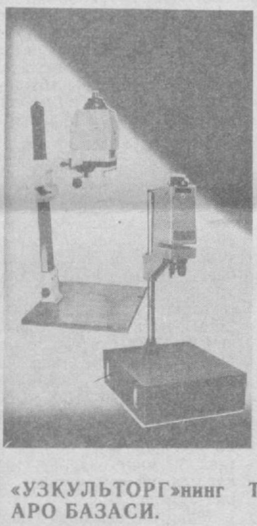

УТА-601, УПА-603, УПА-613

ФОТОУВЕЛИЧИТЕЛЛАРИ

ФОТО АШЁЛАРИ (кадрловчи рамка, фотофонарь, вақт релеси ва бошқалар) билан комплектланган;

эни 35 ва 16 мм. негативлардан фото қоғозларга оқ-қора ва рангли тасвирли қилиб тушириш имконини беради;

диапроектор ўрнида ишлаши мумкин:

бундан ташқари Упа-613 маркаси фотоувеличители истиқболли тасвирни тузатишда қўл келади, негативда иссиқни қотириш учун қулай шароит яратувчи кўзгу — линзали конденсатори бор.

«УЗҚУЛЬТОРГ»нинг ТОШКЕНТ ОБЛАСТЛАРАРО БАЗАСИ.

СУМКАЛАР ҲАМИША ЗАРУР

БИЗ ИШГА, МАГАЗИНГА, ТЕАТРГА, ОЛИС САФАРГА БОРГАНИМИЗДА ҚЎЛИМИЗГА АЛБАТТА СУМКА ОЛАМИЗ.

ТОШКЕНТДАГИ КЎН-ГАЛАНТЕРЕЯ ВА СПОРТ МОЛЛАРИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ.
Ҳар хил ҳажмли, турли хил ранг, размер ва фасондаги СУМКАЛАРНИ
ХАРИДОРЛАР ДИҚҚАТИГА ҲАВОЛА ҚИЛАДИ.

УЗБЕКИСТОН ССР ЕНГИЛ САНОАТ МИНИСТРЛИГИНИНГ МАРКАЗИЙ ЛОЙИҲА КОНСТРУКТОРЛИК ТЕХНОЛОГИЯ БЮРОСИ.
«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ УЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ (телефон 45-37-27).

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
/«Ташкентская правда»/

ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ОБКОМА КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА И ОБЛАСТНОГО СОВЕТА НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ

БИЗНИНГ АДРЕС: 700047, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

Редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748, масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750, БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар — 334048, 325354; партия турмуши — 325778; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325556; қишлоқ хўжалиги — 325647; пропаганда — 337010, 325749; совет қурилиши — 325733; маданият — 325767; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325645; тунги навбатчи — 325553; эълонлар бўлими — 325727.